

DIREKT AKTION

R 3/2003 (36) 20 KR

SYNDIKALISTISKA UNGDOMSFÖRBUNDET

**FEMINISM
OCH SPÖKEN**
- vad skrämmer mest ?

MUSIK OCH POLITIK
- möt Bear Quartet...

...och JOE HILL

SKOLKAMP
- ta makten över ditt liv

REDAKTÖR: ANNE LARSSON

Redaktionen säger sitt:

Vintern är här...

...och för många innebär det ytterligare en termin i ett system som bygger på hierarkier och maktmissbruk. Problemet är att det är så fruktansvärt lätt att anpassa sig, om inte av ren apati så för att rädda sina betyg. Under sommarlovet ska man ha vilat upp sig och kanske till och med ha hunnit förbereda sig inför någon kurs, men om man har jobbat då? Säkert finns de som lyckas fördela sin tid under läsåret på ett sådant sätt att skolarbetet inte blir lidande utan att för den sakens skull tvingas att försaka annan aktivitet. Men tyvärr brukar det inte fungera på det sättet, faktum är att skolsystemet inte sällan utövar en direkt skadlig inverkan på många unga människors hälsa.

Skolan är en av de mest aktiva institutionerna när det gäller att pressa in oss i våra av samhället tilldelade roller, vi blir vilseledda och förtryckta redan från första klass. Fakta är fakta och därmed omöjligt att ifrågasätta. Denna form av information kan vara allt ifrån höjden på ett berg (vilken kanske inte behöver ifrågasättas) till hur olika individer skall bete sig i klassrummet, beroende av vad de har för kön eller rent allmänt hur de förväntas vara. Små söta flickor med långt hår, som dessutom kanske pratar tyst förväntas inte höja rösten och säga ifrån, någonsin. De placeras ofta bredvid någon av "de stökiga pojkarna", för att hålla ordning på honom. Händer det någon gång att en flicka agerar likvärdigt med en av "de stökiga pojkarna" är hon genast dåligt uppföstrad eller skadad i den ansvar

och
Men

med
inte
andra
De tre
nödvändigt ont, i stället
möjlighet. Ska man bara för
det på någon annans villkor?

Alla skolor ska ge eleverna rätt till schemalagd tid för elevrådsmöten, och på så sätt uppmuntra till initiativtagande och ett demokratiskt medvetande. Det är en rättighet vi har och ett medel att påverka med, därför är det viktigt att vi tar vara på dessa och ser till att de fungerar. När mötena bara hålls på rutin utan att leda någon vart, händer det att folk droppar av och försöker "ta vara på tiden" genom till exempel läxläsning. Kunskapen vi får inte är gällande för livet, den har ett bäst-före-datum, stämplat nästa prov. Enda skälet till att den är eftersträfvansvärd är statusen den ger.

Inga barn får lära sig att slåss i skolan, vissa lär sig det i alla fall. Andra lär sig aldrig ens att kasta en jävla tennisboll!

nationella läroplanen kan man läsa att "skolan har ett för att motverka traditionella könsmonster", samt att "skolan skall aktivt och medvetet främja kvinnors mäns lika rätt och möjligheter".

exemplet ovan som de flesta säkert kan känna igen sig i, visar tydligt hur illa det är ställt. Vi har nio års skolplikt i Sverige, därefter är det upp till var och en att välja huruvida man vill fortsätta sin utbildning eller ej. Därmed blir det lätt för lärare etcetera att bortse från elevernas eventuella klagomål och önskemål gällande undervisningen, motiveringen "Du behöver ju faktiskt komma hit om det inte passar", eller snarlika.

sista åren ses alltför ofta som något för vad de borde vara, nämligen en att man väljer att läsa vidare behöva göra

Anna Nygård

Det här vill Syndikalistiska Ungdomsförbundet

SUF är inte ett politiskt ungdomsförbund bland alla andra. Vi vill inte ha makten, vi tycker inte heller att det är fel maktbärande som styr. Vi vill inte ha några maktbärande överhuvudstater.

Vi vill ha ett samhälle där alla har makten över sina egna liv och över det gemensamma samhället. Vi bedriver vår kamp på skolor, gator, bostadsområden och arbetsplatser.

Alla människor är lika mycket värda. Det är därför vi jobbar mot patriarkatet och sexismen, och mot rasismen och fascismen. Kapitalismen tjänar på att splittra arbetarklassen och få oss att strida inbördes. Därför understöds rasismen och sexismen på olika sätt av borgarklassen.

Kapitalismen är det ekonomiska system som gör de rika rikare, och de fattiga ännu fattigare. Det finns vissa, borgarklassen, som tjänar pengar och får makt bara genom att äga arbetsplatserna, bankerna och bostäderna. De lever på räntor, hyror och överskottet från det vi, arbetarklassen, producerar.

I stället för detta orättvisa och i längden ohållbara system vill syndikalismen skapa ett frihetligt socialistiskt samhälle utan klassklyftor och orättvisor.

Kapitalismen är ett djupt odemokratiskt system. Det påstås att staten består av folket, och att folket, genom att rösta vart fjärde år, skulle styra staten. Det är inte sant. Det är pengar som styr staten och samhället, liksom pengar styr resten av våra liv. Staten är inte vår, utan kapitalets.

Syndikalismen kräver kompromisslöst varje människas rätt till frihet.

Kampen för frihet och rättvisa är klasskampen. De som äger arbetsplatserna, borgarna, vill fortsätta leva och frodas under vårt slit. Men vi kämpar för vår frihet och därför arbetar vi bland annat fackligt, där konflikten är tydlig - arbetare mot arbetsköpare. Vår kampmetod kallas direkt aktion, och betyder handling utan ombud. Besluten tas av dem som berörs, och kampen måste föras av vanliga människor här och nu.

Direkt Aktion är Syndikalistiska Ungdomsförbundets tidning. Den ges ut av Kulturföreningen Direkt Aktion. Ansvarig utgivare är Olle Svensson.

I redaktionen: Gita Nabavi, Anna Nygård, Karin Nyman, Cassandra Sandberg, Olle Svensson

Direkt Aktion, Box 6507, 113 83 Stockholm. Telefon: 08-673 11 15. www.motkraft.net/direktaktion direkt.aktion@suf.cc

Allt prenumerera kostar 80 kr för 5 nummer, stödprenumeration 150 kr. Sätt in på Kulturföreningen Direkt Aktions Pg: 64 99 67-7. ISSN 1403-381X Tryckt på Federativs Tryckeri.

Revolutionärt anagramvansinne-Vänstern är ju känd för att periodvis vara både en ankdamn och en riktig bokstavssoppa. Akronymerna hoppar sig; SUF, RKU, GU, SKU, KPML(r) etc. Men vad döljer sig egentligen bakombokstavsvänsterns kryptiska förkortningar? Direkt Aktion har, genom att anlita konsulter vars kompetens inom IT och politik samverkar, lyckats dechiffrera organisationsnamnen.

SVERIGES ARBETARES CENTRALORGANISATION
Socialisterna - arbetsgivarens generator.
Avregistrera benranglets associationer!

SYNDIKALISTISKA UNGDOMSFÖRBUNDET
Nyfödd kanin missbrukades olustigt.

ANTIFASCISTISK AKTION
Nitiskas citat-fiaskon.

SVERIGES ANARKISTFEDERATION
Efterkrigstidens naivare oas.
Ingens sofistikerade avarter.

ANARKISTISKA SVARTA HAMMAREN
Trashankars ensamma vikariat.

GLOBALISERING UNDERIFRÅN
Finniga ligor underblåser.
Lundbergs originalfåneri.
Blodigare usling nerifrån.

SOCIALISTISKA PARTIET
Ateistisk socialpirat
Aktietipsarsocialist (Staffan Ling, någon?)

UNGSOCIALISTERNA
Lustiga scenarion.

REVOLUTIONÄR KOMMUNISTISK UNGDOM
Människolik ungdom utom virtuoser.

VÄNSTERPARTIET
Spärra in vettet!

UNG VÄNSTER
Grunt väsen.

ARBETARMAKT
Makaber ratt.

RÄTTVISEPARTIET SOCIALISTERNA
Totalitärt recessiva pianister.

NSFs propagandachef Björn Björkqvist, Bög-Björn kallad, har avgått och lämnat partiet. Någon ersättare finns ännu inte, "det måste tillsättas lämpliga personer för det är ett stort ansvar och det är stora uppgifter", som Anders Ärleskog, den ena av två medlemmar i NSF:s riksstyrelse, uttrycker saken. Det kan i sammanhanget vara värt att påminna om att NSF fortfarande inte lyckats skrapa fram någon ersättare för den gamle partiledaren Anders Högström som hoppade av 1999. Vi på DA har länge känt till att NSF är en organisation fylld med stolpskott, men applåderar ändå denna oväntade och för NSF närmast unika uppvisning av verklighetskontakt.

När Direkt Aktions utsände reste till Hultsfred, visste han knappast vad som väntade honom. Alla sina fördomar om parlamentarism bekräftade i ett slag får man alldeles för sällan. När han ställde sig för att sälja DA #35 inne på festivalområdet, på behörigt hövlighetsavstånd från försäljarna av Röd Press, fick han sig en replik han sent skulle glömma. När Ung Vänster-tjejen uppmärksammade vår man, skyndade hon sig i hans riktning. Väl framme påpekade hon ordagrant att: "hej, ursäkta, men du måste faktiskt ha tillstånd för att stå och sälja här!" Likt man brukar ursäkta fotbollsspelare som missar öppna lägen med att de fick ett för bra läge, får man nog ursäkta vår utsände. Där han bara gapade, vill Syndikalistiska Ungdomsförbundet härmed be Ung Vänster tusen gånger om ursäkt. Vi lovar att aldrig vara dumma och olydiga igen.

Innehåll

4 bear quartet
7 klasskamp från hela världen
8 stadsdelsmotstånd-vi ska bestämma i våra egna kvarter
10 utbildningsmöjlighet, skolplikt, skoltvång, skoltrött!
12 frågor och svar om feminism
14 joe hill

16 globaliseringshistoria
18 den nya muren
20 bamse - en vanlig working class hero
22 recensioner
23 det feministiska spöket

YOU CAN'T KEEP US DOWN

- THE LEFT SIDE IS THE RIGHT SIDE

Bear Quartet är det bästa band du inte hört; de har släppt elva skivor på lika många år utan kommersiellt genombrott. Bear Quartet skiter i om Cardigans poserar med Leif Pagrotsky. Under 90-talets rörde de sig mot det uppenbart politiska.

Jag åkte till Luleå för att prata med Matti Alkberg, sångare i BQ. Matti hinner, förutom att sjunga i BQ och vara familjefar, med att ge ut diktsamlingar och fanzinet Butter. Tionde skivan, Ny våg, var till två tredjedelar instrumental. Som vanligt lysande recensioner, men inga köpare.

- Jag tänker aldrig på sånt. Aldrig, aldrig, aldrig. Det har alltid varit mera konst än karriär för oss. Jag tänker på att göra en så bra skiva som möjligt.

Att BQ inte bryr sig blev övertydligt när de skulle spela på Hultsfred 2000. Eftersom de var "trötta på spela-hits-konceptet" dök endast keyboardisten Calle Olsson upp och framförde en 40 minuter lång version av "What I hate". Där Matti i vanliga fall mässar om hur han hatar "the economic elite", "every fascist heartbeat"

och "the cries for one leader" fanns nu bara syntljud. Nya skivan heter Angry Brigade och är rak pop. Gillar Matti tanken på att man inte vet var man har BQ?

- Vi vet ju inte, hur skulle någon annan kunna veta det? Vi vet ju inte om vi ska fortsätta existera från dag ett till dag två. **För Svartöstan, där Matti och Peter som delar på textförfattandet i BQ bor, hittar jag bara ordet "kåkstad".**

Jag ber därför Matti om hjälp.

- Som Christiania utan knark! Lite som en fristad. Man vet vilka alla är och man tar hand om allas ungar. Fast det är mera likriktat nu än vad det var för 15 år sen. Nu har det väl förvandlats till någon slags medelklassidyll, men det finns en stark tradition av lokalpolitisk aktivitet. Rättvisepartiet är skitstora i Svartöstan. Man har fått kämpa för att få behålla dagis och skola. Det ligger ju idylliskt, och så har man järnverket, jätteindustrin på ena sidan. Hamnen bredvid var ju Sveriges största hamn förut, i ton räknat. Men den är ju helt stängd nu. Förr var Svartöstan ett attraktivt område, eftersom hamnen och järnverket låg där de låg. Sedan blev det otroligt

smutsigt, det stod liksom bara och ruttnade! Men senaste tio åren har det fått värsta uppräckningen, rent och fint, och blivit attraktivt även för medelklassen. Förr var det mycket mer udda existenser där. Typiskt Svartöstan är att när Konsum stängde, öppnade man eget kooperativ. Men lika typiskt Svartöstan är att det inte höll. Folk orkade inte med att driva det... så nu är det pizzeria där istället.

Eftersom BQ gjort en cover på Morrisseylåten "I know very well how I got my name" kommer vi in på ämnet skinheadkultur. Morrissey blev 1992 anklagad för rasism på grund av låten "The National Front disco", med den smått magstarka textraderna "England for the English", men handlar helt uppenbart om en kille som i brist på annan gemenskap söker sig till National Front.

Jag förstår inte hur man kan misstolka den låten.

- Ja, han fick ju en massa skit när han höll på och viftade med engelska flaggan med skinheads i bakgrunden... jag fattar inte. Jag är uppvuxen med oil, det är så jävla otroligt sorglig musik! Det är ju bara att kolla på en bild, så ser man

ju att de här är
sämst, de här är
ju de största jävla
förlorarna på jor-
dklotet... kolla på
Blitz eller Cock-
ney Rejects...
man ser ju att, fy
fan vilka stackare! Det är grymt
tycker jag! Man måste spela
tuff, fast man egentligen är
rädd hela tiden. Jag känner igen
mig där, och tror att Morrissey
ser samma sak i det som jag.
Att det är något fint.

- Ofta säger de ju i aktivis-
trörelsen att bara för att man
är aktivist eller medvetan-
degjord på något sätt så har
man tolkningsföreträdare. Som
när jag fick en massa skit för
texten till "Number". Det är ju
fan helt befängt. Jag fick skit
från olika "feministhåll", för
att jag "uttalade mig om saker
som jag inte hade någon aning
om". Men det vet väl inte de?

Det handlar
lika mycket
om mig själv
som något
annat. Sen är
det gjort ur ett
tjejperspektiv,
för det blir

mycket tydligare. Låten handlar
om att man har ett värde även
om man råkar göra bort sig, om
man inte kan kontrollera vissa
grejer i sitt liv. Att man faktiskt
har rätt att existera i alla fall,
och med nåt slags värdighet.
Och sånt drabbar tjejer mycket
mer än killar. Killar drabbas
väl också, men skulle det vara
ur ett killperspektiv skulle hela

poängen gå förlorad. Då skulle
det bli en fallstudie istället. Då
skulle det handla om den här
killen. Nu handlar det om sex-
ism.

Det är intressant överhuvud- taget med folk som anser sig ha rätt till tolkningsföreträdare.

- Ja. Det blev även tydligt när
jag skrev en text i Butter om
kravallerna i
Göteborg, om
hur jag up-
plevde det hela
när jag var i
Hultsfred och
spelade. Det
var rent per-
sonliga grejer.

Då sa Kafé 44 upp sin prenu-
meration, för att jag inte ville
döda snuten nog mycket! Det
förminska ju kampen något
extremt.

Du sa någon gång att "ordet manlighet klingar illa såhär i Slitstider"...

- Det klingar alltid illa. Jag
tror inte på den där stereotypa
manliga bilden heller. Om
man säger sig vilja stå för sin
manlighet, det är ju som att
vilja stå för att man är slavä-
gare! Jag ser inget positivt i det,
att vara en av de där liksom
stereotypa bilderna som jag får
av ordet manlighet. Att vara

trubbig, inte
i kontakt
med sina
känslor...
vad är det
att skryta
över? Det
ska man fan

skämmas över!

Tycker du att våld kan vara berättigat?

- Vilket slags våld? På egen-
dom? Ja, det tycker jag. Män-
niskor? Nej. Jag kan förstå,
och acceptera det som förmil-
drande omständighet, men nej.
Och det där med egendom,
det måste vara extremt tydligt
riktat. Förklarar man krig mot

staten, mot snuten, då får man acceptera spelets regler och då kommer man ju att förlora, så är det. Det är i alla fall min erfarenhet. Det går inte att vinna! Det är helt fel väg att gå att möta deras våld med våld. Det kommer bara sluta i skit. RAF är ju ett typexempel. Ett av RAF:s mål var ju att visa folket att Västtyskland var en polisstat, och det blev ju det också. Men det var bara det att... i det läget ville ju tyskarna att det skulle vara en polisstat. Stolpe ut. Men jag har ingen aning om vad man ska göra istället. Demokratiska val fungerar ju inte heller.

Tycker du att vi har demokrati i Sverige?

- Nja, jag är lite skeptisk till demokrati överhuvudtaget faktiskt, det är jag nog. Men ja, det har vi väl. De flesta tycker väl det, och då är det väl det, haha. Jag vet

inte om *take as many swines / capitalistic whores with you when you decide to fly / nose first into their heads / when you can't afford to live, why shouldn't they be dead?*

lyckat Placard (Personality crisis, 1998)

som samhällsskick överhuvudtaget...

Det verkar ju inte som att det spelar någon större roll vad man röstar på, att allt ändå säljs ut.

- Ja, men alltså, hela Norrbot-ten är ju så extremt sossestyrt, och sossarna här uppe har ju alltid varit så otroligt patriarkala. Luleå är ju då störst i det här länet och är alltså mest patriarkalt. Så otroligt resultatnrik-tat och så otroligt mycket sport och industri. Det är så mycket mätbara grejer, och det gör ju att alla mjuka poster måste skäras. Omsorg, skola, vård och kultur får alltid stryka på foten, för det är inte mätbart. Det är ju inte meningsfullt, enligt sossarna här uppe. Och så är ju sossarna lite överlag, men här är det så extremt

tydligt. De bygger ishallar och efterskänker skulder till Luleå Hockey i samma veva som de lägger ner daghemsavdelningar och skolor.

Med tanke på Placard... blev du inte lite skraj 11/9?

Nej, jag blev inte rädd. 11/9 är min bröllopsdag... Man ska flytta fokus tillbaka dit det hör hemma, militärkuppen i Chile. Det är bortglömt som världshistorisk händelse.

När Expressen på ledarsidan skrev "idag är vi alla amerikaner"...

- Sånt jävla svammel är det ju hela tiden, om tysta minuter, jävla skit! Allt sånt där kan ju dra åt helvete, det bekommer mig inte. Jag ger de en minut, lätt. Om folk får sån ångest av det, ska man respektera det. Då kan jag vara tyst den där minuten, utan att blinka. Jag tycker det är intressantare

överhuvudtaget, med psykologi än politik. Vad som pågår i hjärnan, vad som får oss att reagera som vi gör. Snarare det än själva

händelserna, eller effekterna. Det som får mig att välja sida, till exempel EU eller EMU, är att de alltid väljer symboler som för mig är förknippade med högerpolitik, nästan höger-radikalism. Ja till EU hade en sån där blågul rand. Mot, tänker jag direkt! Nu är det nåt skumt här! Jag skiter i sakfrågan! De annekterar tunga symboler, som flaggan och Palme, för sina underliga jävla syften. Den sortens känslor som det ska spela på är inga speciellt snygga känslor. Att känna sig delaktig i ett större sammanhang, men det är man ju i alla fall! Sverige har legat i Europa rätt länge, och kommer göra efter den fjortonde september också. Antar jag.

Kallar du dig anarkist?

Ja, ibland gör jag det. Vissa dagar gör jag det. Rent utopiskt gör jag ju det. Det finns vissa grejer som jag ifrågasätter med anarkismen. Vem ska ta hand om de mentalt sjuka, till exempel? Vem ska ta hand om kemiska psykopater? Det är väl en sak att självhushålla på ett snyggt sätt, i små enklaver. Men det kommer finnas risker i det där också. Det är en sak att måla huset, men det är en annan sak att torka bajs på kvinnor i 90-årsåldern. Jag tror inte att det kommer att vara lika attraktivt som att vara den som sätter potatis. Jag vet inte hur man kommer dit. Jag har tänkt mycket på det. ★

Text och foto: Mattias Jansson

ANNONS

Fototävling

Planka.nu lanserar under hösten en fototävling.

Det finns två tävlingskategorier:

- Snyggaste plankningen
- Fri kategori

Första pris i respektive kategori är ett halvårs medlemskap i p-kassan (värt 500 kr)

Andra pris är en månads medlemskap i p-kassan (värt 100 kr)

Vi kommer eventuellt dela ut lite fina extrapriser också...

I den första kategorin gäller det att fota en inplankning genom en SL-spärr eller liknande. Den andra kategorin är som namnet antyder lite mer fri. Men den måste självklart ha med Stockholms kollektivtrafik att göra.

Den enhälliga juryn består av oss som jobbar med Planka.nu. De bidrag som skickas in kan komma att visas på Planka.nu:s hemsida.

Tävlingen pågår till den 31 december, så ge dig ut med kameran och fota med en gång!

Bilden, eller bilderna, kan vara både vanliga foton eller digitala (då måste de dock vara av hyfsad kvalitet).

Digitala bilder skickas till planka.sthlm@suf.cc, vanlig foton skickas till Planka.nu, Box 601, 114 79 Stockholm.

Glöm inte att ange namn och adress! Skriv gärna ner e-mail-adress eller telefonnummer så kan vi snabbt kontakta dig om du vunnit.

Klasskamp från hela världen

Sydafrika – När Bush påbörjade sin rundresa i Afrika i ett försök att bättra på USA:s skamfilade rykte upptäckte han att också den så kallade tredje världen har koll på läget och möttes av massdemonstrationer.

Nigeria – Regeringen tvingas se över bensinpriserna efter en veckas storstrejk. Landets ekonomi är dock mycket svag och den sociala freden hänger på en skör tråd.

Indien/England – Girja Sujathas från Indien råkade ut för något ovanligt. Hon övertalades att flytta till England och arbeta åt en rik familj som hushållerska. Naturligtvis blev hon utnyttjad och underbetald. Detta är naturligtvis inte ovanligt, i själva verket bygger mycket av västvärldens och mellanösterns ekonomi på utnyttjandet av kvinnor från Asien. Vad som däremot är ovanligt var att Sujatha lyckades vinna en rättstvist gentemot sina arbetsköpare som tvingades betala skadestånd till henne.

Indonesien – Trötta på de gamla partiernas hyckleri och korruption har nu en mängd fackföreningar och gräsrotsorganisationer gått samman och bildat People's United Opposition Party. Till och med vi statskritiska aktivister måste glädjas åt ett sådant parti. När opposition finns med i namnet kan det inte vara helt fel.

Sri Lanka – Över tjugo lärare skadades i konfrontationer med polisen under en protest mot regeringens förslag att privatisera skolorna.

Thailand – Efter 2 år(!) av strid vann plötsligt och överraskande Gina Relations Workers Union vad som troligtvis varit landets viktigaste strid. Arbetsköparna som varit notoriskt antifackliga och som gått i täten för attackerna på fackföreningarna runt om i Thailand och som vid flera tillfällen till och med tagit till våld, gav sig plötsligt och godtog nästan alla fackliga krav!

Filipinerna – Efter två dagars strejk och ett antal miljoner i förlust tvingades det lokala hamnföretaget att återanställa tidigare avskedade anställda och ändra sin policy vilket ger arbetarna möjlighet att bli sjuka utan att automatiskt avskedas.

Syd Korea – Efter 42 dagars strejk, vilken beräknas ha kostat ungefär 10 miljarder kronor i produktionsbortfall, tvingas företagsledningen på Hyundai Mo-

tors tillmötesgå facket krav på femdagarsveckor och löneförhöjningar på i snitt 8,6 procent.

Costa Rica – Finansministern tvingades att avgå efter att elektrikerfacket gått ut i strejk.

El Salvador – Senast i Nestlés ständiga kamp mot sina arbetare är nedläggningen av snabbkaffefabriken i Ilopango. Delar av arbetarkollektivet har dock valt att sätta hårt mot hårt och påbörjat en ockupation av delar av fabriken.

Panama – Företaget Chiquita har under sommaren överlämnat delar av sin bananproduktion till ett arbetarkollektiv. Detta är en av de största avprivatiseringar som har ägt rum vid en ickerevolutionär tidpunkt.

Frankrike – Den kände bondeaktivisten Jose Bove benådades till slut efter endast en månads fängelse till följd av den stora opinionen som mobiliserades. Bove skulle ha avtjänat tio månader för att ha förstört ett multinationellt företags odlingar.

Colombia – Inte bara i Irak förlorar USA trupper. I Colombia där USA har militär personal under förevändningen att bekämpa narkotika (den verkliga anledningen är att bekämpa gerillorna) har ett flertal av dessa dödats eller tillfångatagits. Samtidigt fortsätter de politiska morderna på vänsteraktivister och fackliga aktiva. Hittills i år har fler än fyrtio dödats.

Brasilien – Här fortsätter MST (de jordlösa bönderna) sin kamp med att ockupera jord. Också deras systerorganisation MTST (de taklösa arbetarnas rörelse) har satt igång och påbörjat flera ambitiösa ockupationer.

Argentina – Mitt i den ekonomiska katastrofen som råder i landet lyser optimismen igenom. Efter att fullständigt ha förstört landets ekonomi flydde kapitalet och lämnade fabrikerna obemannade och över samma. Många av dessa fabriker ockuperades dock av sina arbetare och förvandlades till arbetarkooperativ vilka visade sig vara inte bara kapabla att hålla produktionen igång utan också varit mycket framgångsrika. När nu kapitalet upptäcker detta försöker det naturligtvis komma tillbaka och skörda framgången. Hur detta kommer att sluta är ännu ovisst men arbetarna kommer inte att ge sig i första taget nu när de har fått blodad tand. ★

Stadsdelsmotstånd – Vi ska bestämma i våra egna kvarter

Det pratas mycket om att kampen måste föras på arbetsplatser, skolor och i bostadsområden. Men det är ganska få grupper som arbetar med kamp i bostadsområden, en av dem är Autonom Motståndsskadsdelskampgrupp i Malmö. DA har intervjuat Henrik och Ebba från skadsdelsgruppen.

Vad var det som fick er att börja arbeta med skadsdelmotstånd?

H: För det första så var det en politisk utveckling från en mer traditionell gatuaktivism med porrmotstånd och antifascism, till att vi började se det mer som att man skulle engagera sig mer i sitt vardagsliv, på arbetsplatsen, i bostadsområdet och i skolan.

Rent konkret var det att i södra innerstaden har det flyttat in mer och mer människor och det har gjort att det blivit svårare att få lägenheter och det började snackas om att det skulle lyxrenoveras. Jag tror att det är en utveckling som många människor kände instinktivt sen högskolan startades i Malmö. Då flyttade 10 000 personer, mest studenter, in utan att de byggt några studentlägenheter. Då blev det mer konkurrens om lägenheterna och fastighetsägarna såg sin chans att höja hyrorna.

E: Sen var det en artikel i Sydsvenska Dagbladet som blev en väckarklocka där de intervjuade de största bostadsbolagen om södra innerstans framtid och de var väldigt klara och tydliga om vad de ville och sa "om tio år ska de som bor på Möllan idag inte bo där längre, Möllan ska bli ett nytt söder".

Kan i berätta lite om vad ni arbetat med?

E: Det första vi gjorde var massplankning in på BO-01, det var ganska mycket tur att samtidigt som lyxrenoveringen var i full gång så byggde de lyxområ-

Omaskerad delfin

det BO-01. Vi gjorde massplankningen för att vi inte ville betala en gång till för någonting som vi redan betalt med våra skattepengar. Det blev jättepopulärt och vi fick väldigt mycket uppmärksamhet och folk

sol och bad i malmö stad

tyckte att det var bra.

H: De första grejerna var en del uppseendeväckande grejer, bland annat arrangerade vi en torgfest på Möllevångstorget. Det var inte så mycket själva festen som gav respons för den drog det vanliga klientelet.

Men vi delade ut 2000 flygblad utanför de stora matvarubutikerna om lyxrenoveringarna och reklam för torgfesten. Det fick vi bra respons på och vi fick det bekräftat att folk är jävligt oroad över lyxrenoveringarna och att folk tyckte att det är bra det vi gör. Det var också en självförtroendekick för folk att de spelar inte så stor roll vad vi har för stämpel, gör vi bra grejer och har vettiga åsikter tycker folk att det är bra ändå.

E: Dessutom skapas det en kontakt med människor, det är samma sak med info 214 som är vårt infobladd. Där vi skrivit om bland annat att de ska bygga 3G-master på ditt hus och de frågar inte dig. Det är mycket på det sättet vi har jobbat, via affischer, flygblad och vårt infobladd och på det sättet försöker få folk att agera själva.

H: En av de saker vi jobbat längst med är för en sopsorteringsstation, bland annat kastade vi sopor utanför stadshuset. Men vi hakade också på och följde upp det motstånd som redans fanns.

E: De plockade bort en sopstation utanför Rimi i stadsdelen Möllan men människor fortsatte att lägga sopor där i flera månader efteråt, och det var inget som vi tog initiativ till.

H: Jag tycker på sätt och vis det är en poäng och ett vettigt sätt för en revolutionär organisation att arbeta, att inte bara ta egna initiativ och driva egna frågor utan också haka på och stödja de initiativ som tas spontant. Samtidigt tycker jag också att man inte ska tänka "vad tycker folk i allmänhet om det här",

utan på vad är viktigt för oss, vad det är vi vill förändra. Därför har en del saker vi arbetat med varit små, vi har inte arrangerat demonstrationer mot rasism eller sexism i största allmänhet utan vi arbetat för sänkt hastighet på Ystadgatan eller för en sopsorteringsstation på Möllan, väldigt konkreta saker.

E: Det är väldigt roligt att arbeta med såna frågor, eftersom det ofta är i såna frågor man ser något resultat.

H: Samtidigt så tror jag att man måste behålla ett överordnat perspektiv, en kommunistisk teori utifrån vilken man förklarar varför man engagerar sig i de olika frågorna. Man kan ju inte se jorden gå under runt omkring sig samtidigt som man kämpar för en sopstation.

Vilka grupper har ni samarbetat med och haft kontakt med i stadsdelen?

E: Vi har haft bra kontakt med kvarterslyftet som numera är nerlagt. Vi har samarbetat med Möllevångsgruppen när det var Boexpo hade vi massvis med föredrag om allt från husockupationer till alternativa hyresföreningar.

H: Vi har haft språkkurser för invandrare, där vi träffades och lärde varandra olika saker. Vi har varit en del i motståndet mot nedskärningar som har varit och hjälpt till med att affischera och liknande.

Det vi jobbar med nu är Möllevångskarnevalen, där Möllevångsgruppen har bjudit in bland annat oss och Gatuaktionen till att vara med att arrangera. Det bör tilläggas att det inte är en karneval av typen "nu ska vi äta chorizo och se på Uruguayansk folkdans". Utan det finns ett motståndsperspektiv på hela deras approach på karneval.

Kan ni berätta lite mer om kampen mot nedskärningarna som varit?

H: Först skulle de lägga ner vårdcentralen Eden och då arrangerades det en demonstration med väldigt kort varsel och det kom 400 personer och då hjälpte vi till med att affischera och liknande. Efter det så hade vi också en liten manifestation, där vi sa det här är framtidens vårdcentraler och klädde ut oss till politiker och satte upp ett bord på Möllevångstorget och delade ut plåster. Vi hade också en affischkampanj, med lappar som man kunde riva av med telefonnummer till de två som ansvarade för beslutet. Det var bra för att mäta vilken respons man fått av affischen. Men så ändrade de sig och körde en osthylvsvariant

istället och skar ner lite överallt. Men vårdcentralen Eden räddades. Sen vill de skära ner jättemycket, de skulle de ta bort två öppna förskolor, två fritidsgårdar och en del åtgärder för missbrukare. Då mobiliserade det också, och vi hjälpte givetvis till med det också.

E: Det kom 140 personer på ett möte med stadsdelsnämnden, det var klockan fyra en vardag så det var

ganska stor mobilisering, varav runt hälften var barn som stegade och lekte. Då körde sossarna en sån grym fuling och deklarerade helt plötsligt att de hade bestämt sig för att rädda bägge förskolorna och en av fritidsgårdarna och det splittrade väldigt fort oppositionen. För folk var ju väldigt glada över att få ha kvar förskolorna och ena fritidsgården. Nu ska de ju lägga ner en fritidsgård, men jag menar att hade inte den här mobiliseringen varit så hade de lagt ner alltihop.

H: Där tycker jag det är viktigt som revolutionär organisation att vara offensiv. Att inte bara försvara de positioner vi har utan att säga vi vill ha mer. De ska inte lägga ner förskolor eller dagis, de ska öppna fler för det behövs.

Vad har ni för mål med stadsdelsgruppen?

E: Det långsiktiga målet är att vi bestämma i våra kvarter. Men vi har en del kortsiktiga mål som att Sverigedemokraterna och andra fascistiska partier ska få färre röster jämfört med Malmö i sin helhet. Man skulle kunna indela vår kamp i tre faser, först var det bara lyxrenoveringen, sen var det mer spritt, men bara rena boendefrågor av typen "vi vill inte ha 3G-master på våra hus". Nu har vi breddat oss ännu mer är med och arrangerar karneval, har arbetat för sopstation, trygghet för kvinnor i området, mindre röster till rasistiska partier. Det har breddats successivt. Det handlar också om att vi insett att det hänger ihop. Visst boendefrågor är viktiga, men det är inte bara ditt hus som du vistas i, utan hela ditt bostadsområde.

H: Rent teoretiskt har vi börjat diskutera det offentliga rummet som konstruktion, att det är ett slags produktionsmedel. Tänk så här, den här gatan och den här parken dom är planerade, det är inte slumpmässigt, det har ett syfte och då får man fråga sig varför det ser ut så här. Varför ligger det en park här?

Hela det här perspektivet vi har innebär också att vi inte är inriktade på att värva speciellt mycket folk till stadsdelsgruppen utan vi vill ha en slags basorganisering. Att folk organiserar sig i sitt kvarter.

Jag kan berätta om ett som jag bott i där vi hade ett boendenätverk, när vi hade så jävla mycket problem med vår fastighetsvärd så samlade vi till ett möte i kvarteret. Det kom kanske 30 procent av alla som bodde där, det var inte jättestor uppslutning heller, men kvarteret var uppsplittrat på tre olika hyresvärdar också och alla hade kanske inte samma problem som vi. Då kom vi fram till att vi skulle skriva protestbrev och att vi skulle dra dit massmedia och göra ett reportage om hur uselt det var. Det ledde till vissa förbättringar och satte en viss press på dom. Så tycker jag att man ska arbeta genom boendenätverk och hyresgästföreningar så att det är någon form basorganisering.

E: Men det förs ju hela tiden en kamp i bostadsområdet på samma sätt som det gör på arbetsplatsen. Det gäller ju bara att trycka på så att människorna kämpar lite mer. ★

Text och bild: Fredrik Benton

Flytväst

Utbildningsmöjlighet, skolplikt, skoltvång, skoltrött!

"Blir du lönsam lille vän?"

Tillhör du den bleka skaran av trötta ungdomar som tar dig till skolan dag ut och dag in, enbart för någon annans skull? Eller driver du och dina skolkamrater en revolutionerande skolfacklig kamp som gör vardagen till ett sant nöje? Direkt Aktion har en del bittra erfarenheter, men även några användbara överlevnadstips.

Motivationen - ett överhängande hot.

Du ska skriva ett arbete, ämnet kan vara nog så intressant, men det enda i praktiken hållbara argumentet för att du verkligen ska ta dig tid att göra det är lärarens uttalade IG-varning. Varför verkar all inspiration som bortblåst när möjligheten att använda den på ett lönsamt sätt uppenbarar sig? Lönsamt, inte för att du tjänar något på ditt arbete i praktiken, inte heller för att det på många sätt kan vara konstruktivt för egen del att bearbeta ett ämne genom att skriva om det, utan enbart för att någon kommer att bedöma det på sitt sätt och därefter belöna dig (eller låta bli). För att du överhuvudtaget ska få något som helst ut av ditt slit krävs ett högt betyg, som utfärdas enligt vissa normer och ramar, efter vad läraren anser är viktigt, intressant och relevant.

Kort sagt, de egna intressena underprioriteras och det är sällan som skoluppgifterna ses som något annat än prov, utöver de "riktiga" prov man redan har och även här blir kunskapsbehållningen alltför kortvarig. Känslan av att vara utlämnad är ett faktum.

Reducerad till elev.

Ofta koncentreras fokus enbart på betygsprestationer och fysisk närvaro. Man tvingas att stänga av sina sociala och mänskliga funktioner under de timmar man vistas i klassrummet, man försöker klara sig genom skoltiden genom att fokusera stenhårt på undervisningen. Då finns inget utrymme för frågeställningar, inget intresse av att gräva djupare, det handlar uteslutande om psykisk överlevnad.

Möjligen kommer detta beskyllas för att vara överdrivet av vissa, men många är också de som kan skriva under på att de upplevt situationer – i klassrummet – där solidariteten helt saknas och var och en kämpar för sig och skiter i sina kamrater.

Att elever inte sluter upp tillsammans och tar hand om varandra, försvarar varandra när någon utsätts för övergrepp av de som har makten, förklaras enkelt med att ett sådant beteende inte ligger i makthavarnas intressen. En enad och solidarisk klass är en stark klass som kan, om det vill sig illa, inkräkta på lärarens självklara ledarposition.

Undervisningen som den ofta ser ut nu förmedlas stadigt från ett håll och kan självklart inte inbjudas till ett samarbete där ledarrollen upplöses.

Men tänk om vi kunde få en humanitär utbildning på samma gång, så att det kändes att man gick i skolan för att lära sig saker man senare i livet kunde ha nytta av på riktigt. Utlärningsmetoderna skulle säkerligen se ganska så annorlunda ut om alla inblandade parter hade gemensamma intressen.

Lärarna brukar märka ganska snabbt vilka elever som ofta ställer frågor, för att de verkligen är intresserade och inte bara utger sig för att vara det för syns skull. Märks gör det också när eleven har tänkt ännu ett steg längre och även är beredd att ta strid för sina åsikter och rättigheter.

–Underbart! Här har vi äntligen en individ som engagerar sig och är intresserad av att veta hur det verkligen står till med saker och ting. Tänker kanske läraren. Eller så gör hon/han inte det. Dessvärre är det nog mer sannolikt att reaktionen blir något i stil med

– Åh nej, helvete också, den här eleven kommer jag att få problem med.

Visserligen kan man ju ta det som en komplimang när man blir straffad för sitt skarpsinne, som om det skulle vara något negativt att ställa frågor.

"Klasskampen börjar i klassrummet".

Så skriver 60-tals yippien Jerry Rubin i sin bok "Snacka inte bara... DO IT!", men hur lätt är det egentligen att bedriva politisk aktivism på skolnivå?

Jämställdhetstänkande, solidaritet, demokratiskt beslutsfattande och organisationsvana. Inget man får i grundskolan direkt, men väl bekant för alla som senare börjat organisera sig politiskt inom den utomparlamentariska vänstern. Tänk om man kunde tillämpa direkt demokrati i elevrådet också!

Omedelbart visar sig en rad problem:

1. I skolan är man endast under ett tydligt begränsat antal år och att få folk att engagera sig till exempel skolfackligt under den korta tiden är i stort sett omöjligt. Utbildningsinstitutionen är en passage, det riktiga livet finns utanför, vid sidan av, efteråt (det är vad de säger åt oss i alla fall).
2. Skolsystemet lär eleverna att vara underordnade. Att lyssna utan att reflektera, de som bestämmer har ingenting att vinna på att barn får lära sig fackliga kampmetoder i skolan. Se bara på läroböckerna, vilkas historia är det vi får lära oss egentligen?

Så vad kan man då göra?

Är det helt hopplöst? Helt hopplöst och bara för oss att inse att undervisningen i dagens skola är och förblir en av de av borgerligheten mest hårdkon-

elever eller fångar?!

serverade varorna vi dagligen tvingas svälja?

Eller kanske är det dags att ändra synsätt på skolan helt och hållet, dags för oss att seriöst börja leta efter sätt att krossa de styrande hierarkiska strukturerna även inom detta område. Varför inte ta och applicera de i andra sammanhang så väl nöta analyserna om centralisering och härskartekniker på den här delen av vardagen också. Det går att vara heltidsengagerad som arbetare genom att organisera sig i ett fackförbund och bedriva övrig politisk verksamhet på fritiden (sen kan man ju fråga sig om det verkligen kan vara helt sunt), rent teoretiskt sett borde man i egenskap av studerande erbjudas samma förutsättningar. Vi får inte glömma bort att skolan är en arbetsplats den också, och inte bara rektorns, lärarnas, vaktmästarnas och kökspersonalens arbetsplats utan även de studerandes.

Liksom det går att inbilla sig att man kan jävlas med Göran Persson och gänget genom att

exempelvis rösta nej till EMU, eftersom de så gärna vill ha ett ja, kan man precis lika gärna ödsla energi på att försöka jävlas med skolmakten på diverse roliga sätt. Att försena lektionerna genom att utlösa brandlarmet är en given klassiker i det här sammanhanget, liksom att masskolka från de lektioner som majoriteten i alla fall anser vara värdelösa

De små käppar som man på det här sättet petar in i hjulen stör väl ingen större ordningsapparat, men lite allmän oreda skadar aldrig, och visar i bästa fall på ett större missnöje, ger uttryck för en ovilja att foga sig. Lyckas man dessutom ha roligt samtidigt och för en gångs skull göra någonting tillsammans med sina kamrater i stället för att konsekvent tävla mot varandra så bör det nästan ses som en seger i sig.

Att avstå från dylika bus för att vara snäll mot lärarna som "bara försöker göra sitt jobb" är faktiskt jämförbart med att flytta på sig när snuten säger åt en att sluta blockera ingången till en porrklubb.

Ett uppror kan omöjligen vara vare sig bekvämt eller särskilt lagligt, och det är nog dags för oss att inse vad det är vi faktiskt behöver. Ett rungande ifrågasättande av hur det fungerar i skolorna runt omkring oss och en insikt om att här finns det en hel del att göra.

Konkreta saker som har större betydelse på lång sikt:

- Organisera olika temadagar och bjuda in föreläsare och debattörer som kanske dessutom kan bidra med konkreta uppföljningsplaner.
- Om elevrådet inte fungerar -vilket det sällan gör - kan man starta arbetsgrupper för de mest primära frågorna, skolmaten, läroböckerna, schemaläggningen eller vad som behöver förändras. Eller starta ett alternativt elevråd om det "riktiga" är för slött eller korruperat.
- Starta upp jämställdhetsgrupper och skolmiljögrupper.
- Infiltrera skoltidningen och propagera genom den. Starta en politisk skoltidning om det inte finns.

Detta är saker som har fungerat förr och en bra idé kan ju vara att ta kontakt med någon skola i närheten där man vet att de har till exempel en väl fungerande jämställdhetsgrupp så att man kan utbyta erfarenheter och få tips och råd.

Till sist:

Lycka till alla ni skolbundna revolutionärer!

Anna Nygård

frågor o om fer

handlingsuttrymme, på allt från spegelhöjden i badrummet, till värderingen av arbetsinsatser, till känslan i maggropen när man går hem ensam från krogen, till möjligheten att påverka "dagordningen".

Det handlar därför i lika stor grad som för arbetaren om förmågan att kontrollera/påverka sitt eget liv. Svårigheten ligger i att synliggöra patriarkatets förtryck då hela samhället är byggt på den norm som det representerar. På så sätt är arbetarrörelsen mer "upplöst" i förhållande till alla de människor som lever i och accepterar "spelreglerna" i patriarkatet utan att ha förmågan att se.

Vilka är likheterna mellan arbetarens roll i kapitalismen och kvinnans i patriarkatet?

Det självklara svaret på den frågan är den underordnade roll de båda har i förhållande till sina förtryckare. Men det finns vissa skillnader...

För arbetaren innebär det att denne inte har någon reell makt över hur produktionsmedlen används och därför inte heller kan påverka hur resultatet av hennes/hans egna arbete fördelas. Det betyder att hon/han har liten eller ingen makt att påverka sitt eget liv. Man är bunden till den exploaterande strukturen för att kunna försörja sig. Detta är i och för sig väldigt kortfattat och förenklat men förklarar i stora drag.

Även kvinnor är fångade i en hierarkisk struktur – patriarkatet. Män har (nästan) obehindrat avgjort vad som skall vara rätt och fel, bra och dåligt i ett par årtusenden. Ur detta har det vuxit en struktur som ser mannen som norm, vilket i sin tur har gett upphov till en jävla massa dumheter. Till exempel att stora delar av/(hela) vårt kulturella (idéhistoriska) och moraliska arv har blivit väldigt ensidigt. Följdaktligen har kvinnan blivit en avvikelse, en abnormalitet som inte går att passa in i det manliga systemet. Ramarna är för snävt tilltagna. Detta är det förtryck som inskränker på kvinnans

Hur kan man härleda patriarkatets uppkomst?

En välnött förklaring till varför det blev männen som fick rollen som förtryckare grundar sig på den fysiska överlägsenheten som männen ofta innehar. Det skulle betyda att fysiskt krävande arbete prioriterades framför andra, för överlevnaden precis lika betydande sysslor, (att jämföra med det så kallade jägar- och samlarsamhället). Mytbilden om stenåldersmannen som med sina vapen både försörjde och försvarade familjen finns där, liksom många andra som grundats på lösa teorier och mest bör ses som anpassade efterkonstruktioner.

Låt oss utgå från att någonting hände när människorna en gång blev bofasta och företeelser som privat egendom uppstod. Hus och jord blev ägodelar att förmynda över och med äganderätten kom lagar och regler till dess försvar. I och med brukandet av jorden tog sig mannen även rätten att äga och bestämma över sin hustru.

Men naturligtvis är det mycket svårt att besvara en sådan här fråga, då bevisen är tvetydiga och låta att använda för att styrka nästan vilka teorier som helst. Vilket är precis vad arkeologer och forskare brukar göra.

och svar nminism

Kan killar vara feminister?

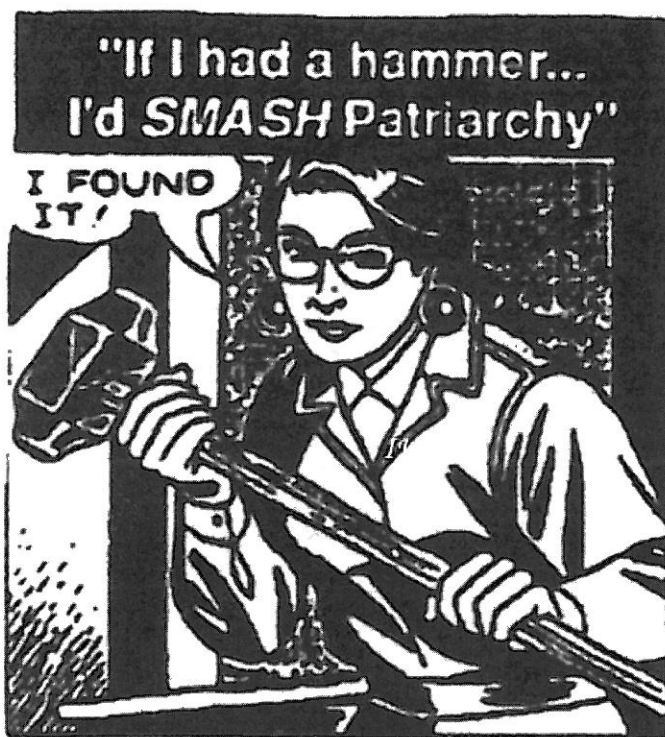
Självklart! Killar är i lika stor grad bundna till rådande könsstrukturer. Feminism handlar inte om att särskilja könen utan om att sammanföra dem. Det är märkligt hur många okunniga (oftast äldre gubbar) tror att det handlar om något marginellt gnäll när man talar om feminism. Hur kan det göra det när det handlar om mer än hälften av världens befolkning och berör alla?!

Separatism, varför då?

Ja, det kan man fråga sig, särskilt om man tittar på föregående fråga. Men det finns behov av det. På grund av det rådande systemet kan det vara nödvändigt för att verkligen låta alla komma till tals. Många pratar inte öppet i blandade grupper av ren vana eller väljer att inte göra det av rädsla för att bli dömda. Andra vågar fråga eller "göra bort sig". Även om det är i en öppen organisation kan det vara svårt att slå av sig 15-20 års könsuppföstran. Det kan därför underlätta att bryta mönstret om man kan tala om det i en grupp där man känner sig "trygg".

Hur kan manshat anses vara konstruktivt?

Egentligen bör man svara att det inte är konstruktivt men det går inte att förbise att det där jävla annammat oftast är en stark "motivator" till att verkligen göra något. Och därför kan det vara motiverat att vara pissförbannad på de orättvisor som omger oss – däribland patriarkatet. Det är lättare att övervinna sig själv när man är arg! Men det är inte konstruktivt i alla lägen – det beror på vad man gör av det. Det ger inte så mycket om man går ut på stan och slår ner första bästa kille men om man istället får andan ur vagnen och skriver det där grymt välformulerade brevet som får den tafsande slemmiga läraren sparkad så är man rätt nöjd över sig själv. Och om det är den där lilla gnuttan (eller den

massiva stormen av) manshat som motiverat det så är det bara att hålla till godo.

Men vi rekommenderar...

...att istället för att lyssna på oss själv ta reda på hur feminismen fungerar. Här nedan följer ett par förslag på var man kan hitta bra texter/litteratur i ämnet.

litteratur:

Under det rosa täcket, Nina Björk,
Wahlström&Widstrand
Till försvar för kvinnans rättigheter,
Mary Wollstonecraft, Ordfront Förlag
Det andra könet, Simone de Beauvoir,
Norstedts Förlag
Makten att se, Cecilia Åse, Liber
En riktig kvinna, Sara Arrhenius, Atlas
Bokförlag

webb/tidskrifter mm:

www.bang.a.se; finns även som
pappertidning
www.amazon.zip.to; är från början ett
fanzine
www.guerillagirls.com; feministisk konst

Joe Hill –ett välkänt namn för många, men de flesta känner inte till mer än så. Han levde ett dramatiskt liv: skrev uppviglande sånger, deltog i strejker och civil olydnad och kämpade i mexikanska revolutionen. Världsberömd blev han när han dömdes för mord och avrättades efter en orättvis rättegång. Här kommer berättelsen om världens mest kände syndikalist.

Joel Emanuel Hägglund föddes 1879 i Gävle, samtidigt som den svenska arbetarrörelsen började ta fart. Joel Emanuel skulle komma att få en viktig roll i arbetarrörelsen, fast väldigt långt från barndomens Gävle. Efter att hans far dött var tillvaron mycket fattig för familjen Hägglund. När också Joels mor dog 1902 såldes barndomshemmet och syskonen skildes åt. Joel och hans äldre bror Paul beslöt sig för att emigrera till USA precis som så många gjort före dem.

När Joel Emanuel Hägglund steg iland i New York med sin bror 1902 var han opolitisk. 1910 dök han upp igen i San Pedro på USA:s västkust, fast då under namnet Joe Hill och som medlem i det syndikalistiska IWW (Industrial Workers of the World). Exakt vad han sysslade med under de åtta åren är inte klart, överhuvudtaget är det mycket i Joe Hills liv som framstår som oklart och mystiskt. Vissa påstår att han försökte starta fackföreningar i Chicago men blev avskedad, men ingen vet säkert. Antagligen var det mötet med det amerikanska klassamhället som fick Joel Emanuel Hägglund att mogna till den medvetne socialisten Joe Hill. USA var en ekonomisk stormakt där de rika blev allt rikare samtidigt som miljontals arbetare kämpade för sin överlevnad. Det fanns ett överskott av arbetare och cheferna använde gärna nyinvandrade grupper som inte förstod språket som billig arbetskraft och som strejkbrytare. De etablerade fackföreningarna som AFL (American Federation of Labor) var enbart till för yrkesutbildade, engelsktalande, vita män. Alla andra ställdes utanför och tvingades klara sig bäst de kunde. AFL var också uppsplittrad på yrkesbasis och när en yrkesgrupp gick i strejk stannade i många fall fackföreningsmedlemmar i andra yrken kvar i arbete och försvagade strejken.

Eftersom AFL uppenbarligen inte var lösningen på arbetarnas problem så bildades IWW 1905, organisationen var till skillnad från AFL kompromisslöst revolutionär och öppen för alla arbetare oberoende av ras, kön och yrke. Dessutom var den byggd på industriförbundstanken, vilket innebar att alla arbetare på en arbetsplats skulle

organisera sig tillsammans och strejka samtidigt. IWW:s stadgar skrev rent ut att arbetarna och deras chefer inte hade några gemensamma intressen och att det aldrig kunde bli fred förrän det klasslösa samhället skapats. Organisationen tvekade inte heller att ta till sabotage och andra militanta metoder när det behövdes. IWW fick ett starkt stöd bland invandrare och tillfällighetsarbetare men blev också omedelbart hatad av de styrande i USA. Det motstånd som arbetarorganisationer möttes av i USA i början av 1900-talet är svårt att föreställa sig idag. Medan socialistagitatorer i Sverige blev inspärrade för uppvigling, blev fackföreningsorganisationer i USA ofta lynchade utan att de skyldiga straffades. Fackföreningarna bedömdes ibland av domstolarna som olagliga sammansvärjningar och förbjöds att strejka och från att hålla möten. Strejker slogs ofta ner av militären eller av företagets privat inhyrda styrkor. AFL drabbades naturligtvis men IWW var ännu mer utsatta. Under krigsåren stiftade många delstater lagar mot "kriminell syndikalism" som innebar att ett medlemskap i IWW kunde ge tio års fängelse. IWW minskade starkt efter 1917 som en följd av förföljelsen och även om organisationen fortfarande existerar har den aldrig lyckats återuppnå sin forna styrka.

Don't Mourn—Organize!

Joe Hills viktigaste bidrag till IWW:s kamp var hans sånger. De många språken som talades av arbetarna i USA var ett hinder för IWW:s organiserande, pamfletter var svåra för nyinvandrade men en enkel och pedagogisk sång blev populär också bland de som inte pratade så bra engelska. Joe Hill var inte den förste som skrev sådana sånger och det är inte säkert att han var den bästa heller. Hills sånger var ofta parodier på redan populära sånger och ofta skrev Hill dem speciellt för en särskild strejk, som "Casey Jones" vilken skrevs för att stödja en järnvägsstrejk på västkusten 1910. Andra av dem handlar om osolidariska arbetare medan åter andra behandlar krig, religion och kvinnors rättigheter. Särskilt Joe Hills kvinnosyn tycker jag förtjänar att lyftas fram. I sången "The Rebel Girl" är huvudpersonen inte en kvinna som håller sig i bakgrunden utan en kamrat som kämpar på lika villkor. Låtarna blev snabbt populära och de spreds genom IWW:s "Little red song book" i enorma upplagor över hela USA och vidare ut över världen. Exakt hur aktiv Joe Hill var som IWW-organisatör vet vi inte. Vi vet genom artiklar i

IWW:s tidningar att Joe Hill misshandlades under kampen för organiseringsrätt i San Diego och att han var på plats när järnvägsarbetare strejkade i Kanada. Det finns också starka skäl att tro att han en tid kämpade med en IWW-brigad i den mexikanska revolutionen. Vi vet åtminstone att Joe Hill 1913 reste till Salt Lake City i Utah, även om vi inte säkert kan säga varför. IWW försökte organisera gruvarbetarna i Utah och kanske var det därför som Hill reste. Hursomhelst tog hans liv en helt ny vändning natten den 10 januari 1914. Den natten dödades grönsakshandlaren och före detta polisen Morrison och hans äldste son i deras butik i Salt Lake City av två maskerade män. Inga pengar stals och allt tyder på att det var en hämnd av något slag. Några timmar senare dök Hill upp hos en läkare med ett färskt skottsår, ett sår han påstod sig ha fått i ett bråk om en kvinna. Skottet hade gått rakt igenom Hill utan att allvarligt skada honom. Samma kväll försvann också Joe Hills rumskamrat Otto Applequist och hördes aldrig mer av. Polisen gjorde flera gripanden under de närmaste dagarna, fler människor än Hill hade fått ouppklarade skottskador den kvällen. Men polisen släppte snart alla andra spår när de fick tag på Joe Hill. När det dessutom kom ut att den misstänkte var medlem i det fruktade IWW började smutskastningen av Hill i tidningarna. Rättegången väckte stor uppmärksamhet och IWW startade en kampanj för Hill.

Idag är alla mer eller mindre övertygade om att rättegången var orättvis, även om inte alla är övertygade om att Hill var oskyldig. Åklagaren kunde aldrig presentera några direkta bevis mot Hill, kulan som sårade Hill återfanns aldrig på brottsplatsen, det bevisades aldrig ens att någon av mördarna sårats i butiken. Ett annat faktum som talade för Hill var att han bara varit i Utah en kort tid när mordet inträffade, och Morrison mördades troligen av en gammal fiende. Kulhålen i Hills kavaj tydde också på att han hade haft händerna över huvudet när han sköts. Det som talade mot Hill var skottsåret som han vägrade förklara och Applequists mystiska försvinnande. Joe Hill hade enligt lagen rätt att tåga men trots det användes hans tystnad mot honom då en enhällig jury fann Joe Hill skyldig till mord och dömd honom till döden.

Direkt efter att dödsdomen utfärdats började breven för Hills sak strömma in; upprörda, bedjande eller hotande kom de från hela USA och många andra länder. Under hela sin fängelsetid var Joe Hill samlad, han skrev brev till sina kamrater i IWW där han gav råd i organiserandet. Han skrev också flera sånger i fängelset helt utan tillgång till musikinstrument, bland annat "The Rebel Girl" och "Workers of the World Awaken". Hill vägrade att be om nåd i benådningsdomstolen utan

ville ha en ny rättegång, men istället fastställdes Hills avrättning till den 1 oktober 1915. Som en sista utväg kontaktade Joe Hills vänner de svenska myndigheterna som ingrep eftersom Hill fortfarande var svensk medborgare. Svenska ambassadören skrev till USA:s president Woodrow Wilson som i sin tur skrev till Utahs guvernör. Det var unikt att USA:s president lade sig i en delstats rättskipning och det ledde till ett ramaskri i Utah, men avrättningen sköts upp. Tyvärr blev det bara ett kort uppskov för Joe Hill, domen fastställdes igen och i gryningen den 19 november bands Joe Hill fast vid en stol på fängelsegården och sköts. Den arbetarfientliga pressen trodde nog att uppståndelsen skulle lägga sig snabbt och Hill skulle glömmas bort. De hade fel, Joel Hägglund var död men Joe Hills liv hade bara börjat...

Hills kropp transporterades till Chicago för begravningen där över 30 000 deltog, gatorna fylldes och polisen stod maktlös att förhindra en av de största arbetarmanifestationer i stadens historia. Efter begravningen kremerades Hills kropp och askan skickades ut i små kuvert till socialister runt om i världen. Ett par kuvert har också kommit till Sverige och har upplevt många och skiftande öden: ett finns inmurat i Folkets Hus i Landskrona, en annan har ströts ut i Joe Hills hemstad Gävle och ett tredje stals vid en utställning 1971 i Malmö. Längre var det bara syndikalister och anarkister som mindes Joe Hill i Sverige men det förändrades under 50- och 60-talen. Runt 1968 blev Joe Hill på modet och mängder med böcker och inspelningar kom ut, Joe Hills liv blev till och med film. Att Joe Hill blivit känd också här i Sverige är naturligtvis bra, tyvärr har det också lett till att hans budskap blivit urvattnat. De svenska översättningar som finns av Joe Hills sånger är ofta betydligt mesigare och mer reformistiska än vad Joe Hills engelska versioner var. Både kommunister och socialdemokraterna har försökt använda sig av Joe Hills sånger för att locka väljare. Även om mycket bra har gjorts för att hålla hans minne levande (bland annat Joe Hill-gården i Gävle som SAC driver) så känns det ibland som om minnet av Joe Hill har stelnat. På vissa sätt har han blivit en myt utan kontakt med verkligheten och utan djupare innebörd. Då kan det vara skönt att tänka att om Joe Hill hade levt idag hade han antagligen inte varit fullt så populär bland sossarna. Han hade nog fortsatt att organisera invandrade arbetare i USA och skrivit radikala och roliga sånger mot kapitalismen, antagligen till musiksnodd från MTV:s topplistor. ★

Edward Andersson

Den nya muren

Sveriges och Europas flyktingpolitik är rasistisk och inhuman. Asylrätten inskränks steg för steg. Dagligen dör människor när de försöker ta sig in i Europa. Många miljoner människor lever här utan papper och rättigheter. Utvecklingen måste vändas. Vi måste agera internationellt. Direkt Aktion har pratat med berlinaren Harald Glöde för att få höra lite om aktivismen i Tyskland.

På Gneisernaustasse 2 i Kreuzberg, Berlin, ligger Mehringhof, en labyrint i sex våningar och hemvist för minst 40 olika organisationer. Här har Forschungsges-

ellschaft Flucht und Migration (ungefär "center för forskning om flykt och migration") sitt kontor, och hit kommer jag en julidag för att prata med Harald Glöde, aktiv i organisationen.

FFM arbetar främst med dokumentation av och informationsspridning om situationen för de människor som försöker ta sig in i EU för att söka asyl. De väggar som inte har fönster är från golv till tak fyllda med böcker, mappar och pärmar märkta "gränsen mot Polen", "gränsen mot Tjeckien", "rapport från Ukraina 1998" och så vidare.

Jag ber Harald berätta om FFM och han börjar från början.

– Den utlösande faktorn till att vi startade FFM var att Tyskland 1993 ändrade sin grundlag i vad som kom att kallas "asylkompromissen". En av förändringarna var den nya så kallade "säkert tredje land-regeln", vilket innebar att om man åkt igenom ett land som Tyskland ansåg "säkert" på sin resa hit, var man tvungen att söka asyl i det landet och fick därmed inte söka asyl i Tyskland. Oavsett vilka skäl man hade. I samma veva förklarade Tyskland alla länder som gränsade till Tyskland som "säkra", och därmed var de enda möjliga vägarna in i Tyskland för att söka asyl antingen med båt via Östersjön, vilket är mycket svårt, eller via flyg, vilket i princip är omöjligt utan visum.

Tragedi mörklades

FFM startades 1994 som ett nätverk av olika självständiga grupper som jobbade med flyktingfrågor, och de började att försöka samla information om konsekvenserna av Tysklands flyktingpolitik. Innan dess visste man väldigt lite om situationen vid gränserna, men i och med en mycket tragisk händelse 1994 insåg man att den behövde kartläggas: En tamilsk man väntade på sin son som var på väg till honom via Polen. Mannen hade fått ett datum då sonen skulle anlända, men dagarna gick och mannen blev allt mer orolig. Han tog kontakt med en tamilsk god vän som var aktiv i Antirassistische Initiative (ARI). ARI-aktivisten tog i sin tur kontakt med myndigheter och gränspolis för att höra om de visste vad som kunde ha hänt, men de ville inte svara honom. Då åkte han till tysk-polska gränsen

och frågade ut folk i flyktinglägren där och fick reda på att det skett en olycka.

En grupp tamiler hade försökt ta sig in i Tyskland genom att vada över gränsfloden Naisser. Naisser är för det mesta en snäll liten bäck, men på vissa ställen är den dyg och mycket förrädisk. Sju personer hade drunknat, och om detta hade stått att läsa i polsk press. I tysk press fanns inte ett ord, trots att en av kropparna flutit i land på tyska sidan. Ett TV-inslag gjordes om händelsen, och inför TV-kamerorna erkände slutligen gränspoliserna att de funnit en kropp. Detta blev det som till slut öppnade ögonen på folk. FFM och ARI började samla ihop information om situationen vid den tyska östgränsen. De rapporterade vidare till paraplyorganisationen United som spred informationen internationellt.

Taxichaufförer fångas

FFM har också varit på studiebesök till Tjeckien, Polen och Ukraina och kollat in deras flyktingmot-tagningssystem och intervjuat anställda och flyktingar för att få mer kunskap. Den har presenterats i form av artiklar för olika tidskrifter och ett tiotal böcker har givits ut.

– Vad händer vid gränserna?

– Gränskontrollen blir hela tiden hårdare, säger Harald. Det kanske låter otroligt, men faktum är att fler personer är inblandade i gränskontrollen i Tyskland idag än under DDR-tiden, med järnridå och allt. Först kontrollerades bara själva gränsen. Sedan utökades kontrollen till att gälla ett 30 km brett område in i landet. Media utnyttjas för att antyda att illegala flyktingar alltid har mycket tveklaktiga skäl

att ta sig in i Tyskland, med artiklar om droghandel, trafficking och organiserad brottslighet. Myndigheterna arbetar hårt på att involvera lokalbefolkningen i jakten på flyktingar. Till saken hör att andelen invånare i forna DDR med icketysk etnicitet är väldigt liten. I städerna rör det sig om 2-3 %, på landsbygden är de ännu färre. Detta gör att många av flyktingarna vid gränsen blir väldigt iögonfallande och gör bäst i att ta sig från området och in till en större stad så snabbt som möjligt. Men med kollektivtrafiken kan de inte åka. Tåg och bussar kontrolleras regelbundet och risken att åka fast är stor. Återstår taxi. Myndigheternas svar är att ålägga alla taxichaufförer att rapportera "allt misstänkt". Men bara att ta en taxi i det området är ju misstänkt i sig om du inte pratar flytande tyska! Den vansinniga konsekvensen av detta är att man som taxichaufför anses som medskyldig till människosmuggling om man inte anger "misstänkta" passagerare, och flera taxichaufförer har blivit dömda till upp till flera års fängelse, för att de har fastnat i poliskontroller med papperslösa i bilen.

den gamla muren

Rezidenspflicht

FFM har tillsammans med taxichaufförer organiserat aktioner och demonstrationer i staden Görlitz till stöd för en åtalad taxichaufför där som dömdes till två års fängelse. Han anklagades inte för att ha tagit extra betalt, utan bara för att ha hjälpt illegala flyktingar. Det är på samma grund förbjudet att hyra ut sin lägenhet till en papperslös, och belagt med böter.

Om man har lyckats att ta sig in i Tyskland och fått söka asyl (det vill säga; uppgivit att man tagit sig dit med flyg) blir man placerad i en flyktingförläggning. Liksom i Sverige är man förbjuden att arbeta, men i Tyskland har man också så kallad "residenzpflicht", vilket betyder att man inte får avvika från området. Väntetiden för beslut varierar men det finns exempel på folk som har väntat i upp till tolv år.

Om man ska avvisas, eller om något i ens identitet är oklart, placeras man på ett avreseläger. Ordet läger ("lager") kunde i Tyskland förut knappt användas eftersom folk associerade det till koncentrationsläger, men nu används det igen, just för flykting- och avreseläger.

Det kan ta lång tid innan man skickas i väg, och konsekvensen är att det är fler som rymmer än som verkligen avvisas.

Aktivister med kopplingar till FFM har varit med att starta en vårdcentral för folk som utan papper. Den ligger också i Mehringhof och förmedlar kontakter mellan invandrare och läkare eller sjuksköterskor som behandlar dem utan ersättning, och den är mycket välbesökt.

Ingen är illegal

– FFM är med i kampanjen "Kein Mensch ist illegal", KMI (ingen är illegal). Vill du berätta om den?

– KMI är ett mycket framgångsrikt initiativ, tack vare en slogan som alla kan arbeta bakom, men som ändå är kraftfull. Den är tagen från författaren Ellie Wiesel som har suttit i koncentrationsläger. Han har skrivit något i stil med att "människor kan vara vackra, långa, tjocka, dumma, men de kan inte vara illegala". Det var folk från den autonoma scenen som drog igång det i slutet på 90-talet. Bland annat genomförde KMI en stor kampanj mot Lufthansa, som är ett stort tyskt flygbolag som deporterar flyktingar på avvisningsmyndigheternas uppdrag. De spred information om den inhumana flyktingpolitiken på flygblad som liknade Lufthansas eget material. De gick i kostym till Lufthansas bolagsstämma och lyckades hålla tal inför hela församlingen, genom att utnyttja rätten att

yttra sig (vilket alla aktieägare har, och Lufthansa består av rätt många aktier). På samma stämma delade KMI-aktivister utklädda till flygvärdinnor ut de här flygbladen, och det var ett snilledrag, eftersom deltagarna på stämman trodde det var information från Lufthansa. De tog glatt emot flygbladen och läste, vilket

de kanske inte gjort om de från början vetat vad det egentligen var. Man lyckades också – i alla fall delvis – att blockera Lufthansas bokningsservice på internet. Lufthansa blev skitförbannade och det blev ett väldigt liv, vilket bara gynnade KMI, eftersom bråket fick stort medialt genomslag. KMI har organiserat flera lyckade kampanjer och aktivistläger vid Europas gränser, nu senast ett utanför Köln. (Tyvärr stormades lägret av polisen som grep 250 av de 1000 deltagarna med argumentet att lägret var en olovlig demonstration, och att aktivisterna kunde tänkas angripa en nynazistisk demonstration i Köln.) Just nu påbörjas en ny kampanj mot International Organization for Migration, IOM. Det är en stor internationell organisation som ska hjälpa sina medlemsländer (bland andra Sverige) att underlätta migration, och som KMI anser är rasistisk och endast ser till ekonomiska aspekter av migration.

Fängslad i två år

– Hur är det med aktivismen i FFM nu för tiden?

– Egentligen dåligt. Det började redan i slutet av 90-talet med att organiseringen blev mer och mer informell. Sedan blev jag och vaktmästaren på Mehringhof gripna i en razzia i slutet på 1999, anklagade för att ha varit medlemmar i vänsterterrororganisationen Revolutionäre Zellen, RZ på 80-talet. En RZ-medlem som samarbetade med polisen för att få ett lägre straff hade pekat ut oss som medansvariga för ett attentat 1986 då RZ sprängde centrala byrån för asylsökande och sköt chefen för Berlins utlänningsmyndighet och domaren i Berlins asyldomstol i knäna, i protest mot flyktingpolitiken. Det enda bevis de har mot mig är det där kronvittnet. Dessutom är skotten i knäna preskriberade, så det jag nu står anklagad för är sprängningen med skador för 5000 DM (ungefär 25 000 kr). Ändå satt jag häktad i två år och rättegången har ännu inte avslutats. FFM-aktivisterna övergick mer eller mindre till solidaritetsarbete för mig och mina medåtalade, och efterhand splittrades gruppen. Det är typ jag och en till nu, men vi har ju kvar kontoret och allt material så vi ska starta upp det igen!

– Låter bra! Vad hoppas du att ert arbete kan leda till i framtiden?

– Inte mycket om jag ska vara ärlig. På kort sikt ser jag ingen anledning till optimism. Uppbyggandet av Fort Europa kommer inte att kunna stoppas. Samhället verkar bara bli mer inskränkt och främlingsfientligt, i synnerhet efter elfte september. Men man måste ju ändå göra något. Och när man ser hur motståndet mot Fort Europa byggs upp blir man ändå motiverad, för det utvecklas hela tiden. Bland annat ser jag en kraftig ökning av självorganiseringen av flyktingar och invandrare. De har börjat formulera sin situation och sina krav själva vilket är en förutsättning för att undvika ovanifrånperspektivet. Det märks inte så mycket i samhället än för media är ju som vanligt ointresserade, men för oss som är engagerade i frågan är det en tydlig förändring som förhoppningsvis kan växa till något större. ★

Text och foto: Karin Nyman.

Läs mer...

...om Kein Mensch ist illegal på www.noborder.org

...om rättegången på www.freilassung.de

Globaliseringshistoria

Begreppet globalisering fick sitt genomslag under 90-talet och upprepas som ett mantra oavsett vilken syn som präglar ens tankar kring fenomenet. Men för att överhuvudtaget kunna diskutera begreppet krävs det en tillbakablick, en historisk översikt av den ekonomiska utvecklingen de senaste seklen. Det är först då som man kan sätta in globaliseringen i sin rätta sammanhang och dra de nödvändiga slutsatserna.

Den industriella kapitalismens genombrott på 1800-talet medförde en internationell arbetsfördelning. Med hjälp av en revolution på den kommunikationstekniska planet knöts de tekniskt avancerade metropolerna i nord ihop med avsattningsmarknader, men framförallt råvaror i den fattiga syd som koloniserats eller erhållit en underordnad roll i periferin. 1800-talet kännetecknas av en ohämmad expansion där de imperialistiska makterna, som inkluderar USA vars kolonisering av den "vilda västern" knappast står de europeiska kolonialmakterna efter i hänsynslöshet, erövrar stycke för stycke i Asien och Afrika i ett vansinnesrace mot avgrunden. Miljoner bönder och arbetare tvingades fram till slaktbänken i det första imperialistiska omfördelningskriget - första världskriget.

Men under den tidsepok som oftast går under benämningen imperialismen var det centrala en ekonomisk penetrering, inte en geografisk kolonisering. Kolonialprojekten var oftast rena förlustaffären för den statliga kassan, och det kom även att bli det huvudsakliga argumentet för avkoloniseringen på 1950- och 60-talen. Men för den koloniala borgarklassen var det en lysande affär att tvinga in de, som det oftast handlade om, barbariska horderna i det internationella ekonomiska systemet. Redan 1848 beskrev Marx detta fenomen - "Den tvingar alla nationer att tillägna sig bourgeoisins produktionssätt." England som var världens ledande nation förespråkade frihandel på grund av dess plats som planetens främsta fabrikör och mycket energi lades på att tvinga sig in på nya marknader genom att bryta ner tullar, tariffier och andra protektionistiska medel. Handel och produktion var med andra ord avreglerad - mer än vad den är idag - och internationell.

Första världskrigets efterföljdes av en fortsatt tro på den tidigare frihandelspolitiken - laissez faire. Konsekvensen av denna låt gå politik där kapitalet agerade fritt utan statens inblandning blev den stora kraschen 1929 som åtföljdes av

en världsomspännande depression där endast det stalinistiska Sovjetunionen inte genomgick en längre period av massarbetslöshet, ökade sociala konflikter och nedgång i produktionen. Guldmyntfoten försvinner i början av 1930-talet som den internationella handels nav. Reaktionen inom metropolerna och de semiperifera länderna blir ökad statlig inblandning i ekonomin och protektionism. Fascism i olika former (Tyskland, Spanien, Italien, Argentina med flera) och socialdemokrati (Skandinavien, Frankrike med flera) breder ut sig. Givetvis är också det ett resultat av arbetarklassens växande styrka i kraft och antal. Men även den parlamentariska högern inser behovet av statlig aktivitet där det demokratiska partiet under Roosevelt lanserar New Deal i USA. De keynesianska tankarna som formuleras skall sedan bli den doktrin som följs fram till 70-talet i hela västvärlden.

Samförståndsandan mellan arbete och kapital grundläggs före andra världskriget men får sitt genombrott efter 1945. USA står då för cirka hälften av all produktion inom den kapitalistiska världen. Runt dess ekonomiska styrka byggs ett nytt internationellt ekonomiskt system upp - Bretton Woods systemet.

Vad vi ser under de åtföljande decennierna är att arbetarklassen flyttar fram sina positioner gentemot kapitalet, antingen i form av de "socialistiska" stater som uppstått efter kriget och befrielsekampen under avkoloniseringen eller de stora välfärdssystem som byggs ut i väst. Det sociala kontraktet upprätthålls genom exploatering av syd, hotet om socialisering av produktionen och en ständig tillväxt.

Kring 1970 sker det flera saker, Bretton Woods brakar ihop då USA inte längre kan upprätthålla det. I grund och botten handlar det om en sedvanlig återkommande kapitalistisk överproduktionskris. Dessutom har kapitalets del av den samlade kakan blivit allt mindre - profiten minskar.

Vänsterns stora uppsving och den minskade profitkvoten medför en offensiv från högern och storkapitalet. Milton Friedmans ekonomiska modeller enligt den neoklassiska skolan dammas av och det så kallade nyliberala projektet startas i

Pinochets Chile, men följs snart upp av thatcherism och reaganomics i Storbritannien respektive USA. Vad vi egentligen pratar om är nykonservatism, det vill säga samma låt gå politik som var den dominerande synen under imperialismen - avreglera och privatisera. 70-talskrisen underminerar Keynes aktivistiska politik till förmån för chicagoskolans nyliberala teorier, även inom socialdemokratiska partier som antar den nya hållningen. Vi har Sverige som ett gott exempel på detta där 80-talets avregleringar av kapitalmarknaderna medförde en fruktansvärd överhettning och spekulationsbubbla.

De senaste 25 åren har det förts ett krig - ett klasskrig från ovan som spridit sig över hela världen. Enligt Lennart Schön, professor i ekonomisk historia, är förhållandet mellan arbete och kapital, alltså den andel av det samlade värdet som produceras som går till arbetarklassens levnad och den del som går till kapitalägarnas skattkistor, i Sverige på förkrigsnivå - det vill säga första världskriget! Det realsocialistiska blocket var trots allt en hämmande kraft - i all sin jävlighet - för kapitalet. Men i och med Sovjetunionens fall och "historiens slut", som en av CIA sponsrad 25-öresförfattare påstod, accelererade kapitalismen under nykonservatismens baner. Det är här globaliseringen kommer in. Kapitalet har alltid varit globalt och handeln var mer avreglerad på 1860-talet än vad den är idag. Vad som däremot är nytt är den internationella handelns innehåll. På 30 år har det värdemässiga förhållandet mellan handel med värdepapper och handeln med varor gått från 1:10 till 25:1. Turbulensen har med andra ord ökat en aning. Trots ökad profitkvot genom ökad exploateringsgrad av arbetskraften - jobba mer och snabbare till samma lön - så ger inte produktion av varor tillräcklig avkastning enligt aktieägarnas tycke.

1998 brakade ett flertal länder i Asien ihop, krisen spred sig vidare till Ryssland och Latinamerika. Vad som är intressant med att analysera den är följande: de länder som frångått tidigare lyckad protektionism för en öppen avreglerad ekonomi dundrade i backen medan de som inte lydde Internationella Valutafondens förmaningar och skyddade sin ekonomi klarade sig någorlunda. Vad man gjorde i Sydkorea under efterkrigstiden är precis samma sak som alla andra länder som industrialiserats förutom England (som var först) och Belgien gjort - skyddat

sig mot omvärlden för att bygga upp en egen industri. Sydkorea är paradexemplet på ett land som med en aktiv stat och protektionism drivits helt motsatt vad den nykonservativa handboken föreskriver. Det är väl bara deras militärdiktatur som Friedmans elever inte har något emot. Men för att få delta i det stora spelet tvingades man öppna upp sina marknader på 90-talet, resultatet är känt, 500 miljarder i lån av IMF för att täcka enbart valutaförluster. Och som vanligt var det de på golvet som fick stå för notan genom arbetslöshet och nedskärningar.

Länder som Chile och Malaysia klarade sig lindrigare, just genom att de reglerar kapitalflödena i motsats till Indonesien där miljoner människor tvingades att åter försörja sig på jordbruk - man måste ju äta.

Globaliseringen är samma gamla kapitalism, men i en accelererad form. Det handlar inte om det är "bra" eller "dåligt" - det är en faktisk verklighet som vi måste relatera till. Något vi måste göra utifrån vårt klassintresse, vilket säger mig att jag har mer gemensamt med en arbetare i Sydkorea eller Grekland än med min ack så trevliga chef undertecknad spelar tennis med.

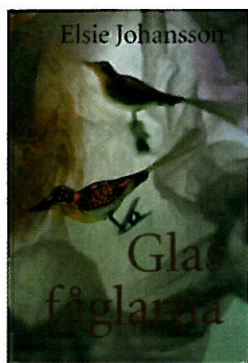
Kapitalismen överlever sina återkommande kriser genom expansion, krig eller förstörelse av produktionsmedel. När borgarklassen går alltmer från produktion till spekulation är det ett klart och tydligt tecken på att systemet är inne i en fas som föregår en rejäl kris, som vi delvis har upplevt när IT-bubblan sprack. Frågan är hur pass länge den kan expandera, pigdebatten och privatiseringar av det allmänna är ypperliga exempel på hur kapitalet försöker expandera. När allt är privatiserat och jorden ligger för deras fötter - men det finns ingen ny marknad på mars - då handlar det förmodligen om Rosa Luxemburg klassiska kommentar - socialism eller barbari.

Det är här vi vanliga, tänkande människor kommer in. Vi kan inte stoppa produktivkrafternas utveckling, vi kan inte ta kapitalet i örat eller komma överens. Utan det handlar om hur vi formar framtiden för att möjliggöra en övergång till ett samhälle där produktionen sker utifrån behovsbasis och inte profit, ett samhälle där vi får vara medmänniskor och inte motmänniskor. För studerar vi historien ser vi också att en annan väg är möjlig - determinismen överläter vi åt marknadsfundamentalisterna - men den formar vi tillsammans i kamp och solidaritet. ★

Abe Bergegårdh

globalisering eller imperialism?

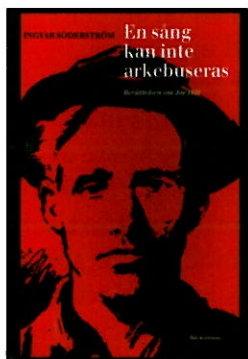

**Elsie Johansson
Glasfågarna, Mosippan, Nancy (Böckerna går bra att läsa fristående)
Albert Bonniers förlag**

Jag skulle vilja tipsa alla läsare om Elsie Johanssons triologi "Glasfågarna", "Mosippan" och "Nancy". Böckerna handlar om flickan Nancys tonår under mellankrigstiden och andra världskriget. Melodramatiska skildringar om fattigdom och elände, folk som dör till höger och vänster och barn som får sitta emellan har ni både hört och läst förr, men det här är verkligen något alldeles speciellt. Nancy berättar själv sin historia, och det finns ingenting överdrivet eller sentimentalt i hennes läggning, läsningen blir därefter.

Nancy är yngst av fem syskon och bor i en liten stuga med sin familj, vilken blir glesare eftersom systrarna blir gravida och bröderna inkallade. Stugan ligger i ett litet samhälle på landsbygden och familjen ligger långt ner på byns sociala ranking. Inte gör det något lättare att pappan sågat av sig tårna i sågen där han jobbar, eller att han betalat överpris för deras stuga, eftersom han trodde tomten ingick i priset. Skammen, skammen för sin far, sin fattigdom, sin längtan efter vänner och pojkar, skammen att vara kvinna... Den går som en röd tråd genom böckerna, men balanseras, både i Nancys sinne och i berättelsen, om och om igen upp av stoltheten: Nancy vill ha vänner men sätter hellre näsan i vädret än umgås med någon som någonsin sagt något nedlåtande om hennes familj. Och hon vet att hon har huvud nog att läsa vidare efter folkskolan, per korrespondens förstås, men känner hela tiden skuld för att hon inte gör ett "redigt handtag". Och om hon inte klarar realexamen, vad är allt läsande då värt? Beskrivningarna av personerna, miljöerna och vad som försigår i Nancys huvud är lättlästa men ändå detaljrika, faktiskt fångslande och skrivna ur ett befriande kvinnoperspektiv. Mamman uppmuntrar hela tiden Nancy att läsa, trots att de knappt har mat på bordet, och vägrar ta emot pengar från sin dotter när Nancy jobbar extra som postbiträde. Systemen är vid 22 års ålder redan en bitter trebarnsmor och tycker att Nancy är bortskämd och okunnig om livet. Och Nancy känner skuld över att hon fått möjligheter hennes syskon inte fått. Stoltheten och skammen är alltså så djupt inetsade att de till och med är huvudtemat i familjens konflikter. Fattigdomen trycker ner dem, men de slår gång på gång tillbaka. Mammans knep för att hålla skenet och värdigheten uppe är riktigt uppfinningsrika, jag blir lika imponerad som Nancy. Hur illa det än är kan hon alltid trolla fram lite kaffebröd om någon fyller år eller om de får besök. Och det finns ju alltid de som har det värre. Detta är en riktigt bra berättelse om din farmor, eller om vilken kvinna som helst i hennes ungdom, när som helst. Läs den!

Karin Nyman

**Ingvar Söderström
En sång kan inte arkebuseras
Bäckströms förlag**

Proffsig och intressant om "Mannen som aldrig dog"

Det är inte varje dag vi får läsa en ny bok om arbetarsångaren Joe Hill, senast ett helt nytt verk om honom gavs ut på svenska var 1971! Under många år har vi fått nöja oss med Federativs Förlags nyutgåva av Ture Nermans klassiska bok "Joe Hill –mördare eller martyr". Men nu har Ingvar Söderström, som forskat i och skrivit om Joe Hill sedan 60-talet, gett ut en ny bok: "En sång kan inte arkebuseras" (Bäckströms förlag). När jag jämför den nya boken med Nermans så måste jag säga: tyvärr Federativs, Söderströms bok är bättre. Söderström kan sin Joe Hill och kan dessutom skriva på ett tydligt och medryckande sätt så att läsaren blir intresserad. Boken är lång och utförlig, den komplicerade historien rullas upp utan irriterande förenklingar eller sammandrag. Dessutom går han

igenom bakgrunden: situationen i Sverige när Hill växte upp, läget i USA när han skrev sina sånger, hur den syndikalistiska rörelsen IWW växte fram och andra fakta som gör det lättare att förstå och ta till sig berättelsen om Joe Hill. Ett annat plus är de många brev och sånger som Söderström tagit med, Joe Hill talar direkt till läsaren! Resultatet har blivit ett levande porträtt av en märklig man. Jämförelsen med Nermans bok är ganska orättvis, den gavs ut för första gången 1952 och var på sin tid revolutionerande, men det har ju gått många år sen dess och den känns onekligen mossig jämfört med Söderströms bok. Det enda negativa jag överhuvudtaget har att säga om Söderströms bok är att den inte innehåller några bilder, såna hade gjort boken ännu bättre! Köp gärna Nermans bok men se till att köpa Söderströms först. Nu finns den dessutom till specialpriset 170:- genom ett samarbete med Federativs förlag, så se till att lära dig mer om en av den syndikalistiska rörelsens mest kända och intressanta personligheter!

Edward Andersson

**Tjejerna mot strömmen
Berättelser av flator, bin och könsöverskridare
Ninni Hedman och Karin Oscarsson (red.)**

Den här boken har en klart svåridentifierad målgrupp. Jag får känslan av att redaktörerna har tänkt använda antologin som någon slags bevismaterial, gång på gång påpekar den att alla de här kvinnorna i boken som på ett eller annat sätt avviker från den heterosexuella normen är precis lika normala eller onormala som alla andra. Som om det var något nytt liksom. En del människor väljer att gifta sig i kyrkan, somliga åker motorcykel, någon är moderat, en annan kallar sig feminist. Samtliga definitioner kan på intet sätt sammankopplas med en specifik sexuell läggning. Genom att presentera de olika individernas individualiteter i det undervisande tonfallet som råder boken igenom, framstår alltsammans i en relativt oseriös dager och man får som läsare svårt att ta - de ibland väldigt fina berättelserna - på allvar.

Kanske finns det ett sorts budskap, som trots att det inte når fram till mig, kommer att lyckas beröra, eller till och med inspirera någon vilsen flicka i de nedre tonåren. Få henne att fundera över de mönster som råder runt omkring henne och kanske försöka bryta sig ur normerna, in på en av de alternativa vägarna som ju faktiskt finns. Skrifterna tillsammans kan ses lite som en karta, dock med alltför många onödiga vägbeskrivningar och pekpinningar men som sagt, är man vilse kan den nog ge någon slags orientering i alla fall.

Men min personliga behållning blir inte stor, det är för genomskinligt, och ibland pedagogiskt på ett extremt tråkigt sätt.

Anna Nygård

Det Feministiska Spöket

Man märker alltmer hur människor i dagens samhälle påverkas av pornografin i media. Inte nog med att våldtäkterna ökar så blir modet mer avklätt. Trots att allt fler kvinnor är mer medvetna om feminism och jämställdhet så finns det, tyvärr, fortfarande kvinnor som ser feminismen som något fult. I dagens samhälle är kvinnor förtryckta. Det är kvinnor som misshandlas och våldtas och det är kvinnorna som får ta emot "horstämpel" för att de är lättklädda.

Feministiska spöket

"Det Feministiska Spöket" är en aktion som är till för att få upp allmänhetens ögon för vart samhället är på väg. Vi pratade med Anna som är en av dem som kom på idén med "Det Feministiska Spöket". Hon berättade att några dagar innan första maj satt några från SUF-Stockholm sent en kväll och gjorde banderoller. Kombinationen av för lite sömn och glad stämning ledde till en lättsam men allvarlig diskussion om att man borde jaga bort alla sliskiga torskar ur stan på något sätt. Klockan var som sagt mycket alla var ganska urflummade. När man väl hade bestämt sig för att bilda aktionsgruppen och skulle fundera ut ett passande namn kom man på att Marx ju hade det "Kommunistiska Spöket" så varför inte ett feministiskt.

Blockaderna

När allt hade lugnat ner sig efter första maj och allt som följer med det började man planera för hur man skulle gå tillväga, vad man ville ha ut av det, om man skulle samarbeta med någon grupp/organisation osv. Det bjöds in olika grupper som t.ex. Food Not Bombs och Feminitro. Dock var samarbetet mindre lyckat när kommunikationen inte fungerat speciellt bra. Målet SUF-Stockholm valde först var Kino, en av Stockholms porrbiografer. Blockaderna var relativt bra i början med musik och fika, men sedan började det droppa av folk och blockaderna blev mindre och mindre. SUF-Stockholm funderade på om det kanske var dags att byta riktning och det bestämdes att man skulle byta mål till U.S.Video, som utöver kvinnoförnedrande filmer även erbjuder djurporr till sina kunder. Blockaderna mot U.S.Video var tyvärr inte lyckad alls då polisen förmodligen tröttnat rejält på "våra fasoner". Vi lyckades inte ens utföra en blockad utan fick först stå tio meter ifrån och sedan förflytta oss till en tvärgata. Det som varit lyckat med blockaderna är att människor som kommit dit handlat själva, självklart är det inget vi uppmuntrar till men man kan inte låta bli att le när ett ägg kommer susandes eller en skylt "råkar" bli nedriven.

Just nu

SUF-Stockholms antisexist grupp som numera har blivit döpt "spöketgruppen" funderar på om syftet med blockaderna egentligen kommer ut till dom som vi vill att det ska komma ut till; allmänheten. Svaret vi kom fram till var att det gör det inte, vi har nu bestämt att viska satsa mer på att nå ut i skolor och ha föredrag osv. Självklart kommer vi inte att låta tanken med porrblockaderna damma igen på en hylla men just nu är det inte det vi i SUF-Stockholm känner att vi ska satsa på, vi vill nå djupare och börja lite från grunden. Genom att komma ut på skolor och ta upp debatten hoppas vi på att allt fler får reda på vad feminism egentligen är, att det inte är något fult och att den generation som nu växer upp och går i skolan inser att samhället måste förändras och att det inte går utan deras hjälp. ★

Cassandra Sandberg

BAMSE

- en vanlig working class hero

Efter att tålmodigt ha bläddrat igenom nära fyrtio upplagor av serietidningen "Bamse - världens starkaste björn" från perioden 1985-1993 är nostalgikänslan nästan fullkomlig. Rune Andréassons serie har sedan starten kännetecknats av en form av samhällsdebatt för barn med en stor portion ideologi och pedagogik - kanske något helt unikt på serietidningsmarknaden.

Lotta Olsson skriver i DN (26/5 -03) att Bamseserierna uppmanar till att "dela lika, skydda utrotningshotade djur, mobba inte, hjälps åt, det är fult att stjäla och slåss, tro inte på spöken och astrologi, säg förlåt, använd inte vapen, ta inte betalt för tjänster...". Helt uppenbart stämmer mycket av detta. Men är det verkligen möjligt att Bamse har så enkla principer?

Som barn minns jag att jag betraktade Bamselogiken som tämligen svartvit. Ofta är dock problemen betydligt mer komplexa: en stöld kan till exempel bero på sociala och ekonomiska faktorer och inte alls alltid vara fel, mobbing har sina orsaker och slåss kanske man visst behöver göra. Det är detta som ger det verkliga djupet i serierna.

Utan tvekan har serierna vunnit läsare genom sin kombination av fiktion och realism. Samtidigt som barnen har fått uppleva äventyr har de också kunnat identifiera sig med karaktärerna i berättelserna och samhället i övrigt. Egentligen är ju björnen Bamse som vilken vanlig människa som helst. Och han lever i vilken vanlig småstad som helst. Han bor med sin familj i ett stenhus på en kulle och arbetar växelvis på järnvägsstationens godsavdelning, som skogshuggare och som expedit i en leksaksaffär. Hans fru Brummelisa jobbar också i leksaksaffären och tillsammans tar de hand om barnen Nalle-Maja, Brum, Teddy och Brumma. För detta får de nätt och jämnt pengarna att gå ihop vid månadens slut och kan leva ett relativt vanligt liv. Det bästa Bamse vet är när lönekuvertet kommer. "Fredagar är bästa dagen för då får man lön", anser han. (3/91) Och vem kan inte hålla med?

Äganderätten en återkommande konflikt

Mot den privata äganderätten ställer Bamse alltid kollektiva lösningar. Det tycks nästan ligga i den lille björnens natur. Logiskt sett borde kanske detta leda till att Bamse till slut ifrågasätter hela maktstrukturen i samhället. Men riktigt så blir det aldrig. Istället fortsätter han enträget att finnas till för dem som hamnat i konflikt och plåstrar om dem som råkat ut för samhällets värsta symptom.

I Bamses värld finns framför allt två framträdande affärsägare - den snuskigt rike Krösus Sork och den lokale handlaren Grymtlund. Båda framställs ofta som skrupelfria och ständigt vinsthungriga. Att Bamse skulle vara en motvikt till dessa brukar exemplifieras med ett avsnitt där ekorrarnas rätt till sitt hem överordnas

Krösus Sorks rätt att bygga en bank på samma plats. I avsnittet tvingas Bamse dessutom jaga bort polisen för att trygga ekorrarnas vardag. (10/73)

Avsnittet har bland annat gjort Bamse starkt impopulär i ungmoderata kretsar sedan en MUF:are uppmärksammade "moraliska brister" i serien.

Liknande avsnitt är inte svåra att hitta. Medan Bamse är ute på sina resor väljer ofta Krösus Sork att sätta sina planer i verket. I ett avsnitt tänker han anlägga en golfbana på Stora ängen, där alla barn och vuxna umgås och leker. Stora ängen är "allas äng och alla älskar den". Naturligtvis ägs den gemensamt av de som brukar vistas på den. När ungdomarna börjar vandalisera Krösus Sorks bygge skickar han dit sin privata våldsapparat: ett antal "tuff-vakter". Farmor på Höga berget blir förbannad och börjar skjuta golfbollar och krocketklot på dem. Det hela slutar med att Farmor lyckas stoppa bygget med hjälp av blixten. (6/89)

Att stjäla för att man är fattig

"Det är fult att stjäla" lär Bamse ut, om man får tro DN:s Lotta Olsson. I själva verket är frågan betydligt mer komplicerad.

I tidningarna framträder en tydlig skillnad mellan storkapitalisten Krösus Sorks obehagliga sätt att lagligt tjäna pengar och den kriminalitet som förekommer bland de andra i samhället.

Herr Räv ligger hemma med en arbetsskada och hans dotter skall snart fylla år. Pengarna är dessutom slut och stackars Mickelina riskerar att bli utan födelsedagspresent. Av rädsla för detta bestämmer sig Fru Räv för att råna en leksaksaffär. Efter rånet tvingas hon konfrontera Bamse och hon förklarar sin situation. Han ber henne behålla leksaken och sympatiserar med hennes handling.

Inte nog med det. Efter att handlare Grymtlund krävt att den skyldiga Fru Räv skall straffas och hänvisar till lag och ordning avbryter Bamse med ett "Håll truten!". När han sedan hamnar i fängelse för "tjänstefel" vandaliserar han fängelset och bryter sig ut. (9/87)

Vid ett annat tillfälle stjälar Knocke och Smocke, de klassiska småtjuvarna, mat ur handlare Grymtlunds butik för att de är hungriga och inte har något att äta. De plockar på sig köttbitar och beger sig iväg under ett träd för att äta i lugn och ro. Bamse följer de flottiga spåren till trädet och tar dem på bar gärning. De blir rädda, men "ingen blir snäll av stryk" konstaterar Bamse och

ber dem städa upp efter sig. (6/91)

När de fattiga, ännu inte kriminella och arbetsskygga kumpanerna Lat-Ulf och Slö-Fox inser att de varken har råd med nya skor eller kommer att få någon pension stjälar de pensionspengarna från paret Murmel. Bamse återgäldar naturligtvis pengarna men hjälper sedan de båda att få arbete i skogen.

- Vill ni hellre sitta i finkan? frågar Bamse.

- Då får vi inga nya skor, konstaterar Slö-Fox.

Rasism i folkhemsidyllen

Oftast är ju djuren som bor i Bamsevärlden väldigt lugna och snälla.

Men då skunkarna flyttar in på Ekbacken börjar folket runt omkring att bli oroliga. Bamse hjälper dem emellertid med flytten och deltar i en invigningsmiddag. Men alla reagerar inte som Bamse. Knocke och Smocke ser sin chans att ställa till med otyg och samlar bymedlemmarna till ett möte. De hetsar mot skunkarna och menar att "de luktar illa". Iklädda kappor och huvor (ungefär som Ku Klux Klan) ger de sig sedan på skunkarna. När Bamse avmaskerar de båda ledarna får alla de vilka det är. "Var det de rackarna? Och dem har vi lyssnat på!", klagar bymedlemmarna och jagar bort Knocke och Smocke. (11/91)

Ett annat ställningstagande mot rasism visar sig när den afrikanske pojken Habibus blir medlurad på elefantjakt av tre vita tjuvskyttar. När han ber dem kasta gevären i sjön svarar de honom "Aldrig din otäcka svarting!" Habibus biter ihop och mumlar "Jag skulle kunna kalla dem blekfisar, men de kan ju inte hjälpa att de ser ut som grisar i skinnet!" (10/87)

Och hur är det med jämställdheten?

Bamse och hans vänner är förvånansvärt kluvna vad det gäller jämställdhet. Brummelisa står inte sällan och diskar, tvättar och tar hand om Brumma medan Bamse och hans manliga vänner ger sig ut på äventyr.

- Vi har försökt införa fler äventyr för fruarna, men barnen vill inte ha det så, menar Lisbeth Wrembly, redaktör för Bamsetidningen (DN 26/5 -03).

Ibland måste Brummelisa och Nina Kanin turas om för att ta hand om barnen. Det är också hon som slår slag för daghemspolitiken. "Det borde finnas fler dagis", skjuter hon in 1989 (11/89) och i ett annat avsnitt ger hon bort vinstpengarna från en hästtävling till det lokala daghemmet. (3/90)

En intressant karaktär ur feministiskt perspektiv är Nalle-Maja, Bamses dotter. Hon är tuffast av syskonen och leker ofta med den lika busiga Burre. Hon är också den enda av barnen som blir stark av dunderhonungen.

Medan den kvinnliga könsrollen i många drag är framträdande i serien, är Bamse och hans vänner och andra sidan betydligt mer frigjorda än vad män är idag. När Lille Skutt är rädd för spöken är det en självklarhet att han får krypa upp i Bamses trånga säng och sova där två nätter. (11/87) Inte heller skäms de för att gråta tillsammans när Lille Skutt förlorar ett pulkarace. "Det känns nästan riktigt skönt." (5/93)

Överdriven droghysteri

"Drogchocken i nya Bamse", skrev Aftonbladet när man 1991 valde att publicera en repris från 1988. Bamsetidningen behandlade droganvändande och det fick stark

kritik från många håll. Avsnittet skulle enligt kritiken vara "drogliberal" och inte lämpa sig för barn: bland annat omnämndes två flygande odjur och en trollkarl som Nifrom, Nioreh och Eragord (baklänges: Morfin, Heroin och Drogare) och Skalman prövade knark varvid hans rus framställdes som ett himmelrike.

Dock finns otaliga brister i kritiken. Egentligen handlar berättelsen om hur en trollkarl med hjälp av drogerna tvingar folket att producera ännu mer droger - dessa gör i sin tur inget motstånd eftersom de är beroende av det de producerar. Skalman blir involverad och tvingas dricka drycken. Därefter får han en kraftig baksmälla och tar sedan inget mer. Han tar kraftigt avstånd från drogerna i slutet av berättelsen och de bränner odlingarna upprepade gånger. Folket blir då fria. (10/89) Tydligare budskap än så kan han knappast ge oss.

Och fortsättningen?

1973 utkom Bamse första Bamsetidningen. Men sedan 1990 produceras inte längre serierna av Rune Andréasson. De har fallit i händerna på storbolaget Egmont och riskerar därmed kommersialiseras ytterligare. Rune är dessutom död sedan fyra år tillbaka. Den gamle genuina idealisten Bamse kommer aldrig åter och vi kanske aldrig får se Nalle-Maja växa upp och bli en stark förebild för unga tjejer.

- Vi har ju samma inställning till Bamse, annars skulle det nog inte fungera. Bamse skall moderniseras mycket varsamt och i Runes anda, menar nuvarande Bamseredaktionen. (DN 26/5 -03)

Med den garantin kan vi räkna med att Bamseserien är fullständigt urvattnad inom en snar framtid om den inte är det redan idag. ★

Martin Höglund

DA TAR PULSEN PÅ BAMSE

Moralkakor	★★★★
Köttbullar	★★★★
Folkhemsromantik	★★★★★
Drogpropaganda	★
Sexism	★★★★

Intresserad av SUF?

Kontakta samordningsgruppen eller din närmaste lokalklubb

SUF:s Samordningsgrupp SUF-Karlskrona

Box 1642
221 01 Lund
Tfn: 046-132843
sog@suf.cc
http://www.suf.cc

karlskrona@suf.cc
www.suf.cc/karlskrona

SUF-Karlstad

Verkstadsgränd 1
652 19 Karlstad
karlstad@suf.cc
www.suf.cc/karlstad

SUF-Lidköping

suf_lidkoping
@hushmail.com
www.suflidkoping.tk

SUF-Luleå

Edeforsgatan 76
974 38 Luleå
Tel: 0920-105 34
lulea@suf.cc
www.syndikalist.nu/suflule

SUF-Lund

C/o Lunds LS
Box 1642
221 01 Lund
Tfn: 046-211 06 23
(Tors 18.00-20.00)
lund@suf.cc
www.suf.cc/Lund

SUF-Malmö

Box 321
211 41 malmö
Tel: 040-12 61 78
malmo@suf.cc
www.suf.cc/malmo

SUF-Motala

suf_motala@hotmail.com

SUF-Norrköping

c/o Norrköpings LS
trädgårdsgatan 16
602 25 Norrköping
Tel: 011-13 18 55
(Mån 17.30-18.00)
Suf-norrkoping@mail.com
suf-norrkoping.subnet.dk

SUF-Piteå

sufpitea@spray.se

SUF-Sandviken

c/o Sandvikens LS
Box 246
811 27 Sandviken
tel: 026-25 90 09

SUF-Simrishamn

kontakts via
samordningsgruppen

SUF-Skellefteå

suf_skelleftea@yahoo.se
www.come.to/suf-skelleftea

SUF-Stockholm

c/o Stockholms LS
Lehusensgränd 4 nb
118 65 Stockholm
Tel: 0736692974
stockholm@suf.cc
www.suf.cc/stockholm

SUF-Sundsvall

C/o Östra Medelpads LS
Box 357
851 05 Sundsvall
suf.sundsvall@hushmail.com
http://www.suf.cc/sundsvall

SUF-Sölvesborg

solvesborg@suf.cc

SUF-Trelleborg

trelleborg@suf.cc
www.suf.cc/Trelleborg

SUF-Uddevalla

Suf_uddevalla@hotmail.com

SUF-Umeå

c/o Umeå LS
Fabriksgatan 1
903 31 Umeå
Tel: 090-77 21 00.

SUF-Uppsala

c/o Uppsala LS
Studentstaden 17
752 33 Uppsala
Tel: 018-69 46 89
Fax: 018-69 22 65
uppsala@suf.cc
http://www.suf.cc/uppsala

SUF-Varberg

Suf-varberg.cjb.net
http://bizarr.blipp.com/suf

SUF-Vetlanda

vetlanda@suf.cc
http://www.suf.cc/vetlanda

ÖSUK

(Örebro syndikalistiska ungdom-
sklubb)
c/o Örebro LS
Engelbrektsgatan 35
702 13 Örebro
Tel: 019-10 60 65
orebro_osuk@hotmail.com

SUF-Östersund

suf_osd@yeayea.com

Prenumerera! 5 nummer för 80 kr.

Sätt in pengarna på PG 649967-7
eller skicka in talongen här bredvid.

- ☐ Jag vill prenumerera (5 nr för 80 kr)
- ☐ Jag vill stödprenumerera (5 nr för 150 kr)
- ☐ Min nya prenumeration ska börja med nr. _____
- ☐ Jag vill beställa följande gamla nr. _____
(för 15 kr/st ink. porto)
- ☐ Jag vill ha information om SUF

Namn: _____
C/O: _____
Gatuadress: _____
Postadress: _____
Telefon: _____

plats
för porto

Direkt Aktion
Box 6507
113 83
Stockholm